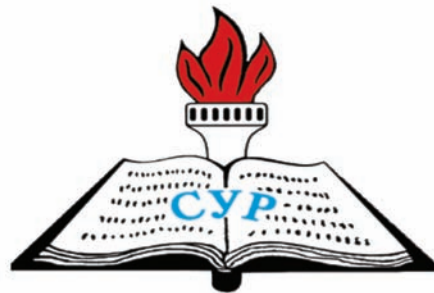


TRIMBURIERUL UCRAINEAN



Luptați și veți învinge!

M. Ulebrany

Serie nouă, nr. 337-338 / iunie 2017

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

La 30 mai a.c., Senatul Olandei a aprobat ratificarea Acordului de Asociere semnat de Ucraina cu Uniunea Europeană. Ratificarea în Senatul olandez este ultimul pas legislativ care deblochează lansarea oficială a asocierii Ucrainei cu Uniunea Europeană. Camera inferioară a Parlamentului olandez a votat în favoarea ratificării acestui acord la 23 februarie a.c.

Drumul spre obținerea acestui rezultat s-a dovedit a fi mai lung și mai complicat decât se credea la început. Rusia a făcut tot ce i-a stat în putere pentru a împiedica ratificarea acordului și, prin urmare, pentru a opri cursul Ucrainei spre integrarea în familia europeană. Întreaga echipă diplomatică a Ucrainei „s-a luptat” până în ul-

asupra economiei, ci și asupra calității vieții fiecărui cetățean în parte. După cum transmite agenția UNIAN, primul an de aplicare provizorie a Acordului a scos în evidență marele potențial al Ucrainei. Exportul ei în țările Uniunii Europene a crescut cu 24,5%. Ucraina se integrează treptat în multe sfere ale politicii europene. Intrarea în vigoare a Acordului de Asociere, zona de liber schimb și regimul fără vize cu Uniunea Europeană, care a început să funcționeze la 11 iunie a.c., sunt cei mai importanți pași pe calea integrării Ucrainei în Europa unită.

Ucraina este ferm determinată să atingă acest scop strategic, deoarece el constituie garanția libertății și independenței sale teritoriale. Europa

Din agenda deputatului
UUR

pag. 2-3

Concursul de recitare
a poeziei ucrainene,
etapa județeană

pag. 5

A sunat ultimul clopoțel
pentru absolvenții
Colegiului Tehnic
„Lațcu Vodă” din Siret

pag. 7

Un important colocviu
internațional

pag. 8

Trepte spre lumină

pag. 10

Rusaliile, sărbătoarea
împlinirii

pag. 11

Sfinții Chiril și Metodiu,
întemeietori ai scrierii și
culturii slave

pag. 11-12

Mihai Hafia Traista a fost
distins cu Premiul Uniunii
Scriitorilor din România

pag. 13

Acordul de Asociere Ucraina - UE ratificat de toate statele membre

mul moment pentru ca astrele de pe bolta cerească europeană să se așeze astfel, încât să-i fie favorabile Ucrainei. În acest demers, Ucraina s-a bucurat de sprijinul și ajutorul partenerilor săi europeni. Ucraina a apărut, prin front comun, drumul spre Acordul de Asociere deschis, cu trei ani și jumătate în urmă, de participanții la Maidan și la Revoluția Demnității.

România a fost prima țară dintre statele membre ale UE care a finalizat procedura de ratificare a Acordului de Asociere Ucraina – Uniunea Europeană. Președintele Ucrainei Petro Poroshenko a mulțumit sincer șefului statului român, Klaus Iohannis, pentru ratificarea acestui acord. „Acest lucru va intra pentru totdeauna în istoria relațiilor ucraineano-române. Totodată, el exprimă atitudinea României față de perspectiva europeană, față de perspectiva dobândirii de către Ucraina a calității de membru al Uniunii Europene”, a afirmat Petro Poroshenko.

Acordul de Asociere Ucraina – UE, semnat pe termen nelimitat, este un tratat internațional care va crea un cadru de cooperare între Ucraina și statele membre ale UE, menit să ducă la modernizarea Ucrainei, cu efecte pozitive nu doar



este pentru Ucraina o opțiune spre civilizație, a declarat, între altele, președintele Ucrainei, Petro Poroshenko, după ratificarea Acordului de Asociere de Senatul Olandei.

Primul ministru al Ucrainei Volodymyr Groisman este convins că finalizarea Acordului de Asociere cu UE va accelera schimbările calitative în

Ucraina. „Acordul de Asociere este doar începutul drumului pe care trebuie să-l parcurgem în țară; este necesar să asigurăm reformele și schimbările indispensabile care să ne integreze pe deplin în marea familie europeană, a spus premierul, adăugând că încheierea etapei de ratificare a Acordului cu UE ne va determina să facem schimbările mai repede și mai bine”. El și-a exprimat încrederea că Ucraina poate să devină, într-o perspectivă medie, membră cu drepturi depline a Uniunii Europene.

În concluzie, votul din Senatul olandez a transmis un semnal important din partea Olandei și a întregii Uniuni Europene către prietenii ucraineni: locul Ucrainei este în Europa.

Ion ROBCIUC

„Cunoaște! Susține! Rezolvă!

La închiderea ediției anterioare a publicației noastre, informam cititorii despre analiza obiectivelor de dezvoltare a comunei Bălcăuți, întreprinsă la fața locului de deputatul UUR, Nicolae Miroslov Petrețchi, însoțit de președintele Organizației UUR Suceava, Ilie Sauciuc, împreună cu primarul și viceprimarul localității, domnii Vasile Șoiman, respectiv, Iulian Chideșa, și cu consilierul local din partea UUR, Petru Șoiman.

Etapizând demersurile ce pot fi întreprinse, dl deputat Nicolae Miroslov Petrețchi a apreciat că urgența mai mare o implică reabilitarea unităților de învățământ din satele Negostina și Bălcăuți. Observând că parcursul aprobării documentelor întocmite de primărie ridică și anumite aspecte de principiu, parlamentarul Nicolae Miroslov Petrețchi a adresat de la tribuna Camerei Deputaților doamnei viceprim-ministru al Guvernului, Sevil Shhaideh, următoarele întrebări:

„Mai întâi, permiteți-mi să apreciez pozitiv procedurile noi pe care le-ați inițiat pentru lărgirea accesului la Programul Național de Dezvoltare Locală. Mă refer la evitarea cheltuielilor hazardate și neproductive prin etapizarea depunerii documentelor, astfel încât formalitățile cele mai costisitoare, împovărătoare pentru bugetul majorității localităților să nu fie întocmite decât după ce se face o primă analiză a realismului și oportunității solicitărilor. Primarii, consiliile locale apreciază această măsură.

Confruntat însă cu realitățile concrete și specifice din teren, mă întreb și vă întreb:

Care sunt criteriile de acceptare în principiu a înscrierii în PNDL, față de cuprinsul laconic, standardizat și exclusiv cifric al documentațiilor? Sunt oare exprimările strict cifrice ale documentației suficiente pentru a se înțelege stringența unor solicitări față de altele cu aceiași parametri?

Ilustrez interesul întrebării cu următorul exemplu:

Prin adresele înregistrate la MDRAPFE sub numerele 34321/15.03.2017, respectiv 34324/15.03.2017, UAT Bălcăuți, județul Suceava a reînregistrat documentațiile depuse încă în vechea metodologie pentru reabilitarea grădinițelor din satele Negostina și Bălcăuți.

Ceea ce nu are cum să rezulte din grila strictă a documentației este aspectul că edificiile școlare în cauză sunt mai vechi de un secol, fără a fi fost reabilitate vreodată (Clădirea din satul Bălcăuți, construită în anul 1915, a cunoscut o spoială a fațadei în urmă cu peste 30 de ani, cea din Negostina, construită în 1911, nici atât).

Așadar, cele 2 sate având aproape 250 de școlari și preșcolari întâmpină Centenarul Marii Uniri cu realizări ale... Imperiului Austro-Ungar! Semnificația istorică a clădirilor e întărită de amănuntul că în timpul Primului Război Mondial au găzduit spitale de campanie. Întreținerea și modernizarea au rămas la nivelul de atunci.

Asemenea detalii, în opinia mea esențiale, nu sunt avute în vedere la preselecția documentațiilor, încât se naște și o a doua întrebare:

Cum se asigură transparența criteriilor de preselecție și a celerității acesteia?

Conform legii, doamna viceprim-ministru are la dispoziție 15 zile pentru formularea răspunsului.

Dinamica învățământului în limba maternă

Remarcând trendul descendent al populației școlare ce frecventează formele de învățământ în limba ucraineană, deputatul UUR a ajuns la concluzia că, pe lângă factori demografici obiectivi, există și cauze subiective ale scăderii interesului în această privință. Între acestea se conturează un anumit regres în organizarea structurilor de specialitate ale administrației publice și tendințe de încadrare a acestora pe alte criterii decât cele de reprezentare proporțională.

În aceste condiții, parlamentarul UUR a adresat Ministrului Educației Naționale, domnului Pavel Năstase, de la tribuna Camerei Deputaților următoarea

INTERPELARE

„Se constată o scădere a numărului de elevi care învață în limba maternă. Înțelegem că această scădere este un rezultat al tendințelor demografice afectând întreaga populație școlară. Totuși, în cazul învățământului în limbile minoritare tendința pare să fie mai puternică și să se datoreze și unor factori subiectivi. De aceea doresc să cunosc răspunsurile la următoarele chestiuni concrete:

• **Dacă datele ministerului pe care îl conduceți confirmă tendința mai accentuată de scădere a numărului de elevi care învață în limbile minorităților naționale recunoscute prin lege;**

• **Care este dinamica editării manualelor școlare în limbile minorităților naționale;**

• **Care este gradul de acoperire cu personal didactic din profilul amintit;**

• **Dacă reprezentarea minorităților naționale în organele administrative de specialitate (ministere, inspectorate) are în vedere ponderea populației de o anumită origine etnică sau e orientată după alte criterii și dacă în această privință au survenit modificări în cadrul normativ în ultimii 5 ani;**

• **Ce programe, măsuri sau alte activități inițiază ministerul în domeniul arătat.**

Aștept răspuns scris“.

Vom informa cititorii despre răspunsul așteptat.

Problema manualelor școlare

Este arhicunoscută în comunitatea noastră etnică lipsa de ani și ani de zile a manualelor școlare. Unele dintre ele fiind vechi de zeci de ani (!), altele nefiind reeditate de la începutul acestui secol, cartea școlară nu poate fi decât vetustă în conținut și deplorabilă ca stare fizică.

Analizând această veche problemă, deputatul UUR a constatat că, de multă vreme, doleanțele sunt comentate doar în cadrul Uniunii, dar nu au fost transmise în mod convingător și insistent autorităților publice. Pe de altă parte, s-a constatat că Uniunea s-a bazat prea mult pe interesul responsabil al demnitarilor ce reprezintă Grupul minorităților naționale în structurile guvernamentale, dar aceștia s-au preocupat, cel mult, de minoritatea din care făceau ei parte.

Impunându-se o acțiune mai energică, deputatul UUR, Nicolae Miroslov Petrețchi, a adresat domnului ministru al Educației, Pavel Năstase, următoarea întrebare scrisă:

„Stimate Domnule Ministru,
Art.32 alineatul (3) din Legea fundamentală a statului consfințește:

«Dreptul persoanelor aparținând minorităților naționale de a învăța în limba lor maternă și dreptul de a putea fi instruite în această limbă

sunt garantate; modalitățile de exercitare a acestor drepturi se stabilesc prin lege».

Am inițiat o analiză asupra modului în care dreptul la învățătură, inclusiv în limba maternă, este asigurat prin reglementările speciale. Am făcut această analiză din perspectiva minorității etnice a ucrainenilor, care cuprinde peste 50.000 de cetățeni, dintre care o populație școlară ce studiază limba maternă de aproximativ 8.000 de elevi și eleve. Această populație școlară folosește, încă din perioada regimului trecut, 9 manuale în limba maternă: abecedar, manuale de limba ucraineană pentru clasele II-IV și manuale pentru limba și literatura ucraineană pentru clasele V-VIII.

Existența acestor manuale nu este un rezultat al aplicării Constituției în vigoare, cărțile fiind elaborate și editate (cu excepția abecedarului) în perioada 1958! (manualul pentru clasa a IV-a) – 1970. Este un prim aspect al problemei, nu cel mai grav, pentru că pe parcurs conținutul manualelor a fost revizuit.

Gravă este starea fizică a cărților care, cu toată sârghișta dascălilor și a părinților, arată deplorabil. Aceasta pentru că manualele sunt vechi, deteriorate, unele inutilizabile. Și nu poate fi altfel dacă, în cazul multor titluri, nu s-au mai făcut reeditări, spre exemplu, de 17 ani (cazul manualelor pentru clasa a II-a și a III-a) sau de 9 ani (cazul abecedarului și al manualului pentru clasa a IV-a).

Vă rugăm să rețineți că Uniunea Ucrainenilor din România are capacitatea și disponibilitatea să reediteze aceste materiale în varianta tipărită, dar este împiedicată chiar de bunele intenții din reglementarea ordonată de Ministerul pe care îl conduceți.

Astfel, conform dispozițiilor art.1 alin.(3) litera b și ale art.16 alin.(2) din Anexa nr.1 la Ordinul Ministrului nr.5.559/22.11.2013, manualele se prezintă obligatoriu și în varianta digitală.

Dacă această exigență are sens pentru ansamblul teritoriului, ea este în mare măsură utopică pentru școlile în care se predă limba ucraineană, majoritar dispersate în localități mici și izolate, ale căror școli nu dispun de dotările tehnice corespunzătoare.

Făcând însă abstracție de lipsa de utilitate practică pentru asemenea școli, adevărata problemă care împiedică reeditarea manualelor în limba ucraineană este că tirajul limitat al acestor cărți face imposibilă financiar editarea lor din sursele bugetare și depășește posibilitățile organizației noastre. Cum niciuna dintre soluțiile de reeditare în ambele formate – de către Minister sau de către UUR – nu este viabilă, rămâne varianta procurării cărților școlare respective prin import din Ucraina. Această variantă este blocată însă de procedurile de avizare greoaie și îndelungate, inclusiv prin avizarea de către alte ministere decât MEN.

În concluzie, stimate Domnule Ministru, vă rugăm să ne răspundeți la această dilemă importantă pentru exercitarea efectivă a dreptului la învățătură al copiilor ucraineni din România: veți modifica Ordinul nr.5.559/2013 în sensul acceptării manualelor cu tiraj inevitabil redus de la obligația editării și în varianta digitală sau veți aviza în regim de urgență importul manualelor din Ucraina, astfel încât ele să poată fi disponibile la începutul anului școlar 2017-2018.

În conformitate cu dispozițiile art.197 alin.(2) din Regulamentul Camerei Deputaților, doresc un răspuns formulat atât în scris, cât și oral“.

Cu deosebit respect,

deputat
Nicolae Miroslov Petrețchi

(Continuare în pagina a 3-a)

Comunicat

Din activitatea conducerii Uniunii Ucrainenilor din România

Continuăm să informăm cititorii noștri și membrii UUR despre activitatea conducerii Uniunii Ucrainenilor din România.

În ziua de 7 iunie 2017, la sediul central al UUR din București, a avut loc ședința ordinară de lucru a Prezidiului UUR privind analiza activității desfășurate de Uniunea Ucrainenilor din România în luna mai 2017 și stabilirea unor măsuri pe linia îmbunătățirii acesteia în viitor.

Pentru a pregăti Planul acțiunilor cultural-educative pe anul 2018, filialele vor analiza, începând cu luna august, și vor întocmi în proiect Planul de acțiuni culturale și bugetul de cheltuieli pentru anul 2018, care va fi discutat și completat la nivelul organizațiilor în luna septembrie, astfel încât la începutul lunii octombrie să fie înaintat Consiliului UUR spre aprobare.

Prezidiul UUR a solicitat tuturor Birourilor (Comitetelor) organizațiilor și filialelor UUR să acorde mai multă atenție și seriozitate în selecția acțiunilor ce se doresc a se desfășura în anul 2018 sub aspectul tematicii și al impactului pentru minoritatea ucrainenilor din România, iar în stabilirea bugetului pentru fiecare acțiune să se țină seama de toate cheltuielile care se impun a fi efectuate în astfel de situații.

La punctul doi al ordinii de zi a fost prezentat un număr de 13 devize estimative privind acțiunile propuse a se desfășura în luna iulie 2017 de către filialele Uniunii Ucrainenilor din România, care s-au referit în principal la: organizarea unor festivaluri de cântece și dansuri populare ucrainene, organizarea și desfășurarea unor competiții sportive ale ucrainenilor, zilele culturii ucrainene, organizarea și desfășurarea galei de acordare a premiilor UUR pentru creație în domeniul literaturii, artelor plastice, muzicii etc. Toate aceste acțiuni au fost cuprinse în Planul de acțiuni și activități culturale pe anul 2017, iar sumele solicitate prin devizele estimative s-au înscris în limitele sumelor solicitate anterior.

Supuse discuțiilor, propunerile de acțiuni, cu unele amendamente și precizări, au fost aprobate. Pentru cazuri punctuale compartimentul de specialitate al UUR va transmite precizările și recomandările Prezidiului celor interesați.

La finalul discuțiilor purtate pe marginea acestui punct de pe ordinea de zi s-a propus ca, la elaborarea planului de acțiuni și în special la stabilirea sumelor ce se vor solicita pentru acoperirea costurilor acțiunilor, să se aibă în vedere toate aspectele legate de cheltuieli pentru organizare, materiale promoționale, materiale consumabile, prestări servicii, transport inclusiv pentru invitați etc.

Invitarea delegațiilor și formațiilor artistice din afara granițelor se va face în baza unor proto-

coale (acorduri) de parteneriat semnate (aprobat) de conducerea UUR și pe bază de reciprocitate în ce privește asumarea unor cheltuieli de către organizatori.

Totodată, a fost prezentat un număr de 21 referate de necesitate, transmise de cele 12 filiale județene ale UUR cu privire la alocarea unor sume de bani pentru cheltuieli gospodărești, achiziționarea unor bunuri de strictă necesitate (birotică, aparatură electronică, mobilier, reparații etc.), deplasări la diferite evenimente în baza unor invitații în acest sens, în vederea desfășurării activității acestora și pentru apărarea drepturilor privind exprimarea și promovarea identității etnice, lingvistice, culturale și religioase a persoanelor aparținând minorității ucrainene.

La punctul patru al ordinii de zi a fost prezentată activitatea desfășurată de dl deputat Nicolae Miroslov Petrețchi, demersurile întreprinse pentru rezolvarea unor probleme legate de învățământul în limba maternă și asigurarea manualelor școlare pentru elevii care studiază limba ucraineană. A fost prezentată invitația transmisă dlui ministru Pavel Năstase de Grupul parlamentar al minorităților naționale, la solicitarea dlui deputat Petrețchi Nicolae Miroslov, pentru găsirea unor soluții viabile, în vederea editării manualelor școlare pentru limba și literatura ucraineană, probleme care vor fi prezentate în detaliu în cadrul rubricii „Din agenda deputatului”.

De asemenea, a fost prezentat un număr de 18 invitații, adrese, cereri venite din partea unor organizații, instituții din țară și din Ucraina, precum și de la persoane fizice pentru participarea la acțiuni organizate în țară și în Ucraina, încheierea sau prelungirea unor contracte pentru spații, terenuri, iar președintele Comisiei de editare a UUR a prezentat referatele în vederea apariției cărților care urmează să fie tipărite, în vederea promovării culturii ucrainene.

Prezidiul a stabilit ca în lunile iunie – iulie să aibă loc ședințele de lucru ale comisiilor Uniunii Ucrainenilor din România pentru a analiza activitatea desfășurată de acestea și a se stabili măsurile ce se impun pentru viitor.

Nu în ultimul rând, Prezidiul UUR a aprobat ca în perioada imediat următoare să se întrunească, la sediul filialei Maramureș, Comisia care va analiza situația referitoare la populația stabilă după etnie – județe, municipii, comune (pentru minoritatea ucraineană) în urma Recensământului Populației și Locuințelor din anul 2011.

Următoarea ședință de lucru a Prezidiului va avea loc în luna iulie la Caraș-Severin.

*Material realizat de vicepreședintele UUR
Victor HRIHORCIUC*

avea nici o informație despre criza manualelor în limba ucraineană.

Data fiind gravitatea situației (termenul de înscriere la licitații a expirat) luni, 12 iunie s-a prezentat însuși domnul ministru Pavel Năstase pentru o discuție cu deputatul Nicolae Miroslov Petrețchi și cu ceilalți membri ai GPMN.

La ora închiderii ediției nu am aflat încă detaliile discuției, despre acestea și despre răspunsurile oficiale la intervențiile făcute de parlamentul UUR de la tribuna Camerei Deputaților. Vom reveni pe măsură ce vom avea informații.

L-am întrebat pe dl deputat Nicolae Miroslov Petrețchi care va fi soarta acestor demersuri în perspectiva crizei de guvern izbucnite după inițierea lor. Ne-a răspuns: „Voi relua cu perseverență aceste intervenții parlamentare indiferent cine va fi titularul portofoliului vizat”.

Observator

Presse release

Cum este văzută Ucraina de oaspeții Eurovision-2017

În ziua de 13 mai, la Kiev s-a desfășurat etapa finală a concursului muzical Eurovision – 2017. Imediat după această finală, Institutul pentru Politici Mondiale (IWP) a dat publicității rezultatele sondajului de opinie „Cum este văzută Ucraina de oaspeții Eurovision-2017”.

Sondajul a fost realizat de IWP împreună cu compania GFK Ucraina, în perioada 9-13 mai 2017. Au fost chestionați 1060 de respondenți cu vârstă de peste 18 ani care nu sunt cetățeni ucraineni și care au sosit în Ucraina cu ocazia desfășurării concursului muzical Eurovision-2017. Rezultatele sondajului au arătat că:

– datorită organizării cu succes a concursului, Ucraina și-a câștigat mai mulți adepți în ceea ce privește viitoarea aderare la Uniunea Europeană: 64% dintre respondenți din țările UE au declarat că după Eurovision-2017 doresc mai mult să vadă Ucraina membră a acestei uniuni;

– introducerea regimului fără vize între Ucraina și UE a fost apreciată pozitiv de 76% dintre respondenți;

– în pofida încercărilor Rusiei de a acuza Ucraina de conflictul din Donbas, 66% dintre oaspeții chestionați au învinovățit Moscova;

– 72% dintre oaspeții Eurovision-2017 nu au avut niciun fel de temeri înainte de a vizita Ucraina;

– 92% dintre cei chestionați ar dori să revină în Ucraina;

– 54% dintre respondenți sunt convinși că Ucraina va deveni membră a UE în viitorii 5 ani;

– întrebați „De ce merită Ucraina să devină membru al UE?”, 57% dintre cei chestionați au arătat că „Ucraina este parte a Europei”;

– 51% dintre oaspeți au menționat că Ucraina le-a îndreptățit total așteptările, iar 47% că așteptările lor au fost chiar depășite.

Ambasada Ucrainei în România

CURIERUL UCRAINEAN

**Strada Radu Popescu, nr. 15,
sector 1, București
Telefon: 021.222.0724,
Tel./fax: 021.222.0737**

**E-mail:
curierul.ucrainean@gmail.com**

**Redactor-șef:
Ion Robciuc**

**Redactori:
Kolea Kureliuk**

**Tehnoredactare:
Ștefania Ganciu
Tiparul executat la**

**Tipografia
„S.C. SMART
ORGANIZATION SRL“
ISSN 1223-5210**

Din agenda deputatului UUR

(Urmare din pagina a 2-a)

Reacțiile Ministerului Educației Naționale

Deși termenul legal de răspuns la intervențiile parlamentare relatate mai sus nu expirase la închiderea ediției, reacția conducerii Ministerului Educației Naționale nu s-a lăsat așteptată.

La data de 6 iunie, s-a prezentat la Parlament dl secretar de stat András György pentru a purta o discuție în cadrul GPMN. Impresia lăsată a fost aceea că, deși răspunde de învățământul în limbile minorităților, domnul secretar de stat nu

Galațiul anului 2017, cucerit de atmosfera secolului trecut

La cea de-a III-a ediție a manifestării culturale „La pas prin grădina publică în Galații de altădată”, eveniment care s-a desfășurat la data de 20 mai a.c., am fost invitați de lectorul universitar Cătălin Negoită, director executiv al Direcției Județene de Cultură din Galați.



Dorința acestui proiect a fost să promoveze istoria locală prin reconstituirea diferitelor perioade istorice. Evenimentul cultural programat s-a desfășurat în cadrul generos al Grădinii Publice din Galați și a vizat perioada 1877-1878, având ca temă Independența României. Acest demers cultural, în urma succesului de care s-au bucurat primele două ediții, datorat, în mare măsură, implicării minorităților etnice, a arătat că „istoria

vie” prezentată publicului are un impact inegalabil și oferă acestuia posibilitatea de a prelua noi informații despre trecutul, cultura și moravurile unei epoci strălucite din istoria României. La realizarea acestui eveniment cultural, Direcția Județeană de Cultură a avut alături, în parteneriat, Primăria, Asociația „Tinerii și viitorul”, Complexul Muzeal de Științele Naturii, Teatrul Dramatic, filiala comunității elene, filialele Galați și Tulcea ale Uniunii Ucrainenilor din România, Uniunea Rușilor-lipoveni din Galați și Brăila, Comunitatea Meglenoromână din Tulcea, Liceul de Artă, Clubul de dans „Fantazia”, Cvartetul „Polifonic” și Clubul Copiilor. Evenimentele culturale s-au bucurat de un real succes în rândul publicului larg care a fost plăcut surprins de toate momentele ce

au reconstituit atmosfera de început de secol al XX-lea, cei care au venit la Grădina Publică au avut ocazia să vadă doamne și domnișoare îmbrăcate în costume de epocă și domni în costume militare sau civile din perioada 1877-1878 și s-au delectat timp de patru

ore cu muzică de promenadă de la acea vreme, cum ar fi polci, marșuri și valsuri celebre. Momentul inedit al manifestării a fost confruntarea armatei cu cea turcă, ambele interpretate de membrii Asociației „Tradiția militară”. Gălățenii au fost întâmpinați și cu băuturile tradiționale, precum celebra bragă, dar și cu produse de patiserie.

Momentele artistice au fost asigurate de comunitățile etnice din Galați, Brăila și Tulcea, astfel evocându-se relația de fraternitate pe care o aveau acestea cu românii, într-un moment important din istoria țării.

Comunitățile etnice din Galați și Brăila au participat cu expoziție culinară, cu produse specifice fiecărei etnii la care s-au remarcat cei de la comunitățile elenă, ucraineană, turcă și a rușilor-lipoveni.

În concluzie, și de această dată, directorul executiv Cătălin Negoită a menționat că „toate aceste evenimente nu puteau fi obținute fără efortul și contribuția minorităților etnice în derularea proiectului în care acestea s-au implicat și l-au susținut”.

Vichentie NICOLAICIUC



LUNA IUNIE ESTE LUMEA COPILOR

De fiecare dată când e vorba de copii, care pot fi asemănați cu cele mai frumoase flori de pe pământ, îmi tresare inima de bucurie. Copiii și florile sunt două cuvinte dragi tuturor celor care au un suflet plin de bunătate, precum și sentimente de dragoste și iubire părintească, frățească și omenească.

Vara calendaristică debutează cu sărbătoarea tuturor copiilor, care aduc mult soare, multă căldură și lumină în sufletele noastre. Zâmbetul unui copil te face să uiți de toate obstacolele întâlnite. Zgomotul de glasuri și veselia lor îți amintesc de



copilăria care a trecut de mult și îți răscolesc amintirile. Fiecare etapă a vieții omului este frumoasă, dacă știi să o prețuiești, dar copilăria e cea mai frumoasă și mai minunată.

Lumea minunată a copilăriei e plină de jocuri și jucării și nu trebuie înlocuită cu nimic altceva, că oameni mari vom fi mereu, dar copilăria nu se mai întoarce. De aceea trebuie să profităm din plin de această perioadă.

Pe lângă obiecte noi de studiu, la școală s-au introdus și alte metode și procedee de învățare și educare a copiilor. De câțiva ani, în fiecare semestru școlar există în orar și „Săptămâna altfel”, un procedeu nou care-i adaptează pe copii la vremurile actuale. Se desfășoară diferite activități recreative, dar foarte educative și benefice. „Săptămâna altfel” la Școala Gimnazială din Negostina, județul Suceava, a fost foarte plină de tot felul de activități sportive, excursii, vizite, concursuri. Doresc să amintesc aici vizita elevilor claselor a II-a și a III-a, condusă de doamnelor profesoare Pițuc Mihaela și Chideșă Cristina, la Biblioteca Comunală bilingvă româno-ucraineană și la Muzeul Satului – camera țărănească, în ziua de 8 iunie 2017. Copiii mici au fost foarte entuziasmați de ceea ce au văzut. Au observat multe rafturi pline cu tot felul de cărți aranjate pe categorii, după alfabet, fișe de înscriere, au recunoscut portretele unor poeți și scriitori (M. Eminescu, I. Creangă), dar l-au recunoscut și pe marele nostru Cobzar, Taras Șevcenko. Există câțiva copilași în clasa a III-a care au fișe la bibliotecă, iar cel mai fidel cititor, o draguță fetiță pe nume Muha Elisa, a primit în dar o carte în

română și ucraineană. Casa țărănească a fost ceva nou pentru unii copii, iar alții au zis că așa este și la bunica lor, deci se mai păstrează unele obiceiuri ucrainene și azi. Au văzut covoare țesute manual, ștergare, costume populare, obiecte casnice vechi, colțul de rugăciune din fiecare casă, căci ucraineanul este un foarte bun creștin ortodox. La data de 9 iunie, au venit în vizită și cei de la Grădinița cu Program Normal, cu doamnelor educatoare Pășlea Daniela și Fraseniu Ramona.



Și ei au fost foarte impresionați, iar la urmă s-au fotografiat în fața bustului marelui Cobzar ucrainean, Taras Șevcenko, care îi veghează pe ucrainenii din fața Căminului Cultural.

Celor mari și celor mici le e drag în lumea copiilor, o lume minunată care nu poate și nu trebuie să fie uitată. Anul școlar se încheie tot în luna iunie și vine vacanța mare. Doresc tuturor copiilor multă sănătate, bucurii, o copilărie fericită și vacanță plăcută.

La mulți ani, dragii mei, și nu uitați că vă iubesc mult!

Felicia GRIGORAȘ

Concursul de recitare a poeziei ucrainene, etapa județeană

Anul acesta, Uniunea Ucrainenilor din România în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean Maramureș și Școala Gimnazială din Rona de Sus au organizat cea de-a XVIII-a ediție a concursului de recitare a poeziei ucrainene, etapa județeană, inițiată și organizată de prof. Miroslav Petrețchi la Rona de Sus, Maramureș, la care au participat elevii câștigători ai locului I din clasele 0-XII din localitățile ucrainene ale județului Maramureș și din Sighetu Marmăției.

Sâmbătă, 20 mai 2017, la Școala Gimnazială din Rona de Sus s-au adunat peste 150 de elevi, însoțiți de profesorii de limba ucraineană din localitățile Poienile de sub Munte, Repedea, Valea Vișeuului, Ruscova, Coștiui, Rona de Sus, Lunca la Tisa, Crăciunești, Sighetu Marmăției și Remeți.

Festivitatea de deschidere a condus-o prof. Miroslav Petrețchi, președintele UUR Maramureș, anunțând scopul acestei întâlniri. În cuvântul său, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi, președintele UUR, a felicitat elevii și profesorii participanți la concurs și le-a urat mult succes. Au urmat mult succes elevilor la concurs, în cuvântul lor, și directorul Școlii Gimnaziale din Rona de Sus, prof. Loredana Mihaela Lușcan, și inspectoarea de limba ucraineană, prof. Simona Malearciuc. Apoi dl Miroslav Petrețchi a anunțat membrii celor două comisii de apreciere a concurenților. Comisia pentru clasele 0-IV a fost compusă din profesorii Loredana Lușcan, Geta Petrețchi, Ileana Dan și Maria Ștefan, iar comisia pentru clasele V-XII, din profesorii Maria Oprișan, Ana Sambor, Motrea Kramar și Ledia Spivaliuc. Președinta celor două comisii a fost inspectoarea Simona Malearciuc.

Cele două grupe de elevi s-au împărțit în două



săli în care s-a desfășurat concursul de recitare.

După terminarea concursului, în timp ce comisiile deliberau locurile ocupate de recitatori, elevii și profesorii participanți au plecat în excursie pe



Hera, unde au servit și masa. După stabilirea locurilor, toți elevii au fost răsplătiți cu diplome și cărți. Elevii care au ocupat locul I pe clase, vor participa la etapa națională de la Sighetu Marmăției.

Aceștia sunt:

clasa 0: Lavița Mălina Tateana, Școala Gimnazială Rona de Sus,

clasa a I-a: Colopelnic Simina Maria, Școala Gimnazială Remeți,

clasa a II-a: Traista Elvira, Școala Gimnazială Crăciunești,

clasa a III-a: Semeniuc Alexandra, Școala Gimnazială Rona de Sus,

clasa a IV-a: Boiciuc Lucas, Școala Gimnazială Valea Vișeuului,

clasa a V-a: Manoleac

Casian, Școala Gimnazială Crăciunești,

clasa a VI-a: Danco Mihaela, Liceul

Tehnologic Poienile de sub Munte,

clasa a VII-a: Semeniuc Denis, Școala Gimnazială Valea Vișeuului,

clasa a VIII-a: Charchaci Adriana, Liceul Tehnologic Poienile de sub Munte,

clasa a IX-a: Murșa Andreea Nicoleta, Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko“, Sighetu Marmăției,



clasa a X-a: Perojuc Svetlana, Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko“, Sighetu Marmăției,

clasa a XII-a: Godenca Ionela Diana, Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko“, Sighetu Marmăției.

Diplomele și premiile au fost înmânate de președintele UUR Maramureș, Miroslav Petrețchi, împreună cu inspectorul școlar Simona Malearciuc.

Desigur, locul I a fost numai câte unul pe fiecare clasă, deși în Maramureș, unde foarte mulți elevi învață limba ucraineană, ar putea fi admiși și câte doi pe primul loc. Pentru că mulți elevi participanți au fost foarte bine pregătiți de profesorii lor de limba ucraineană inimoși, eu mi-aș permite să prezint numele tuturor cadrelor didactice care au avut elevi înscriși la Concursul de recitare a poeziei ucrainene și, începând cu clasa a IV-a, a cititului unui text la prima vedere. Și am să scriu numele celor care predau limba ucraineană începând din clasele mici și ajungând până la liceu: Roman Livia, Botoc Malearciuc Ana, Clemcovi Mariana, Brumar Malearciuc Olea, Oniujec Liuba, Ruseniuc Ion, Boiciuc Slauca, Oncia Veronica, Glodean Anca, Onujec Gheorghe, Covaci Ana Maria, Bumbar Mariana, Tivadar Ileana, Veciunca Nastea, Bobriuc Adela Maria, Petrovai Jana, Iordăchianu Irina, Babota Iuliana, Rusnak Mihaela, Dutca Nicolae, Semeniuc Mirela, Kubaș Liliana, Malearciuc Simona, Bumbar Daniela,

Csinar Adrian, Ruseniuc Ana, Smecicaș Ioana, Miculaiciuc Ioan, Covaci Ana Maria, Jurcea Maria, Rusnak Mihaela și de la Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko“ din Sighetu Marmăției profesorele Codrea Emilia și Diolog Simona.

Felicitări doamnelor și domnilor profesori de limba ucraineană care împreună cu învățătorii și părinții elevilor transmit cunoștințele de limbă, literatură și cultură ucraineană mai departe, iar dlui Miroslav Petrețchi îi doresc să organizeze aceste concursuri încă zeci de ani în viitor!

inv. Ileana DAN

Festivalul de folclor „Întoarcerea la tradiții“ este un proiect CAER 2017, ediția a III-a, poziția 506, care a avut loc la Școala Gimnazială „Ion Agârbiceanu“ din Cluj-Napoca în data de 30 mai 2017. Un proiect județean și interjudețean din domeniul cultural-artistic care și-a propus să trezească interesul elevilor pentru tradiție și folclor, la care au participat peste 200 de elevi și 40 de cadre didactice din 5 județe, Cluj, Bistrița-Năsăud, Maramureș, Târgu Mureș, Iași, coordonat de profesorii Pușcaș Silvia și Cordoș Lavinia.

Proiectul s-a desfășurat pe o perioadă de 6 luni, din ianuarie 2017 până în iunie 2017, și era compus din 4 activități, 3 activități indirecte și o activitate principală, directă:

1) Obiceiuri străbune pentru noile generații, prezentări Power Point.

2) Atelier de pictură și fotografie.

3) Meșteșuguri și artă populară.

4) Spectacol de cântece și dansuri populare.

La acest proiect au luat parte și elevii de la Școala Gimnazială din Rona de Sus, județul Maramureș coordonați de doamnele profesoare Petrețchi Geta, ciclul gimnazial și Semeniuc Tania, ciclul primar, care au participat la toate secțiunile, întorcându-se acasă cu două premii întâi, un premiu special și o diplomă de onoare pentru participare în cadrul secțiunii program artistic.

Acest proiect și-a propus să formeze o con-

Întoarcerea la tradiții

xiune între lumea modernă de azi și tradițiile străvechi care se pierd treptat, prin activități care să le trezească elevilor interesul pentru ce este vechi și de calitate, care să le placă și să îi entuziasmeze. Elevii se dezvoltă cultural, social și spiritual, își îmbunătățesc abilitățile de a munci împreună pentru un scop comun, însușindu-și valori comune, norme de conviețuire și respect față de tradiție și semeni.

Obiectivele acestui proiect au fost: promovarea culturii populare prin realizarea de fotografii și înregistrări video; dezvoltarea abilităților de culegere a informațiilor și de muncă în echipă; stimularea creativității artistice prin practicarea unor meșteșuguri vechi; promovarea artei populare prin expoziții de obiecte tradiționale realizate de elevi; valorificarea scenică a obiceiurilor tradiționale prin cântece și dansuri populare din zonă; dezvoltarea și promovarea unor talente artistice.

Activitatea principală a constat într-un spectacol de cântece și dansuri populare unde fiecare școală și-a pregătit 3 cântece și/sau un dans popular. Înaintea spectacolului elevii au vizitat expoziția de fotografie, pictură și artă tradițională, orga-

nizată ca urmare a celorlalte activități. Elevii de la școala noastră s-au prezentat foarte frumos cu trei cântece în limba ucraineană și cu dansul „Hopak“.

Pe această cale profesorii și elevii Școlii Gimnaziale din Rona de Sus aduc mulțumiri conducerii Uniunii Ucrainenilor din România care a făcut posibilă deplasarea elevilor la acest concurs, participarea directă, prezentând cântecele și dansurile tradiționale ucrainene și ridicându-și personal premiile, diplomele în ropotele de aplauze ale publicului spectator, asigurând transportul și masa elevilor, precum și vizitarea caselor memoriale ale poezilor Mihai Eminescu din Ipotești, județul Botoșani, George Coșbuc și Liviu Rebreanu din județul Bistrița-Năsăud, Ion Creangă din Humulești, lacul Bicz, cetatea Neamț din județul Neamț, Școala Gimnazială Căndești unde elevii ne-au prezentat un program artistic – poezii și cântece în limba ucraineană, sediul Uniunii Ucrainenilor – filiala Rogojești, Casa Memorială a părinților compozitorului George Enescu din Dorohoi, județul Botoșani și cetatea Sucevei, în decursul săptămânii „Școala altfel“ care s-a derulat în perioada 15-19 mai 2017. Totodată, mulțumim domnului Semciuc Victor care ne-a fost ghid în județul Botoșani, datorită căruia elevii noștri au putut vizita mai multe obiective, precum lacul lui Eminescu, muzeul din incinta sediului Rogojești.

prof. Geta PETREȚCHI

Cinstirea veteranilor de război la Poienile de sub Munte

Uniunea Ucrainenilor din România are în programul său anual de activități cultural-educative și cinstirea memoriei veteranilor de război care au luptat și au căzut pe frontul de luptă în cel de-al Doilea Război Mondial. Evenimentul se desfășoară la Monumentul Voluntarilor din comuna Poienile de sub Munte deoarece aici, în cinstea lor, încă în anul 1956, a fost ridicat un obelisc în semn de prețuire a tinerilor voluntari care au luptat pe front. Monumentul a suferit apoi mai multe modificări, iar în 2010 a primit o nouă înfățișare, pe care s-a montat și placa veche cu numele voluntarilor din Poienile de sub Munte, Repedea, Rușcova căzuți pe front.

În unele documente scrise se arată că din comuna Poienile de sub Munte au plecat pe front 284 de voluntari, din care, în 1944, s-au întors numai 185, iar restul își dorm somnul de veci pe pământurile diferitelor țări europene.

De fapt, la 9 mai, în România se sărbătoresc trei momente care au încărcături semnificative pentru poporul român: Ziua Independenței de Stat a României, Ziua Victoriei Coaliției Națiunilor Unite și Ziua Europei.



Cu o mică întârziere, și la Poienile de sub Munte a fost, duminică, 14 mai, o mare sărbătoare. S-a ținut un tedeum la monumentul din parcul comunei de către preoții parohi ai bisericii ortodoxe nr. 1 și 2, Ilie Chașcec și Mitică Curak, după care au fost depuse coroane de flori purtate de tineri îmbrăcați în costume naționale din partea Primăriei, de primarul Ștefan Oncea și de viceprimarul Ștefan Chimșac, din partea Consiliului Uniunii Ucrainenilor din România de deputatul Nicolae Miroslov Petrețchi, președintele Uniunii

Ucrainenilor din România, împreună cu Ștefan Buciuta, președinte de onoare, Miroslov Petrețchi, președintele Organizației județene Mara-



mureș, Vasile Pasenciuc, prim-vicepreședinte, Victor Semciuc, prim-vicepreședinte, Anna Sambor, vicepreședinte, Ilie Sauciuc, președintele Organizației județene Suceava. A mai fost depusă o coroană de flori din partea Organizației locale a UUR, președinte Ștefan Chifa.

La depuneri de flori au mai participat președinții organizațiilor locale ale UUR: Ivan Recalo din Repedea, Pinte Mariciuc din Rușcova, Maria Ciubica din Lunca la Tisa, Elek Oprișan din Rona de Sus, Mihai Lauriuc din Sighetu Marmației, reprezentanți ai celorlalte organizații locale și Lucia Mihoc din partea Organizației municipale Suceava a UUR.

La acest moment solemn a luat parte și o delegație din Ucraina în frunte cu vicepreședintele Administrației de Stat a raionului Verhovyna, domnul Iaroslav Skumanskiuk împreună cu soția sa Liuba, directorul Ocolului Silvic din Hreneavska, domnul Roman Ștefaniuk, cu soția sa Ioana și grupul artistic „Capela Ceremuș” din Verhovyna, regiunea Ivano-Frankivsk.

Au mai participat la această

sărbătoare grupurile artistice din comunele cu populație majoritar ucraineană din Maramureș, „Soarele” din Suceava, dansatorii grupului „Veselka” din Rogojești, fanfara condusă de Sorin Șovcaliuc din Căndești, județul Botoșani aduși în Maramureș de președintele Organizației județene, Victor Semciuc. Nu a lipsit nici veteranul grupului, un artist deosebit din Botoșani, Vasile Scutelnicu.

Aceste grupuri artistice au participat și la acțiunea culturală „Mira la huțuli” din Bistra, sâmbătă, 13 mai 2017.

După manifestările de la monumentul din parcul comunei Poienile de sub Munte, toate aceste grupuri enumerate mai sus au prezentat un program artistic deosebit pe marea scenă a Căminului Cultural.

Programul artistic dedicat cinstirii memoriei veteranilor a fost deschis de „grupul de feciori” între 50-70 de ani „Vocile Muntelui” al Organizației locale UUR din Poienile de sub Munte din care fac parte Ștefan Chifa, Mihai Macioca, Vasile Iavoroschi, Ștefan Cucicea, Ivan Holdiș, Fedor Scopeț, Fedor Veciunca, Serghei Boico. Ei au interpretat cântece ostășești și de marș în limba ucraineană, precum și cântecul românesc „Drum

bun...! toba bate...!”. Pe scenă au mai evoluat corul mixt din Rona de Sus completat cu grupurile vocale din Rușcova și Poienile de sub Munte, condus de inimoasa și neobosita profesoară de muzică Geta Petrețchi. Surpriza plăcută ne-a oferit-o grupul vocal din Lunca la Tisa, condus de această dată de profesoara Anna Sambor și grupul de fete din Crasna.

La sfârșitul programului artistic, grupul „Nuntașii” din Poienile de sub Munte, condus de profesoara Maria Veciunca a prezentat o suită de dansuri și obiceiuri de nuntă.

Sărbătorirea a continuat într-o sală festivă din Horb, unde au fost cinstiți oaspeții, încheindu-se cu cântece și voie bună.

Ștefan BUCIUTA,
președinte de onoare al UUR



DIN ACTIVITATEA UNUI CONSILIER LOCAL AL UUR

În paginile ziarului „Curierul ucrainean” citesc rubrica „Din agenda consilierilor locali” și este foarte bine să afle și alții cum își desfășoară activitatea cei care au fost aleși ca să-i reprezinte pe cetățenii români de naționalitate ucraineană în consiliile locale. După ultimul recensământ, locuitorii comunei Bălcăuți, județul Suceava sunt în proporție de 80% ucraineni și sunt reprezentați în Consiliul Local de către domnul profesor Șoiman Petru, cel care și-a făcut deja un renume prin vestitul ansamblu artistic „Kozaciok”. Domnul profesor este consilier local din partea UUR la al doilea mandat și poate nu greșesc când afirm că este cel mai activ dintre toți consilierii ucraineni de care am auzit. Cine îl cunoaște știe foarte bine despre ce vorbesc.

Ansamblul artistic „Kozaciok” a dus faima ucrainenilor în toată țara, chiar și în străinătate (Ucraina, Italia). A participat recent și la emisiunea TV „Români au talent” și a ajuns până în semifinală, dar dacă ar participa

la „Ucrainenii au talent” sigur ar câștiga marele premiu. Domnul prof. Șoiman Petru este inițiatorul multor proiecte culturale, sportive, educaționale, participă la foarte multe concursuri cu elevii. Este foarte tânăr, cu o forță de muncă uriașă și o energie inepuizabilă. Colaborează pe plan profesional și social cu toți colegii, prietenii, este în permanentă mișcare. Este membru al formației de muzică ușoară „Luxor”, a făcut parte din ansamblul artistic „Arcanul” al studenților suceveni, cântă și în grupul vocal ucrainean „Vocile Negostinei”. Este un foarte bun creștin ortodox, se implică și în viața bisericii din comună, este consilier parohial și cântă în corul bisericii. Activitatea sportivă din comună a căpătat valoare mai mare de când se ocupă de ea dl Petrică. Un grup de elevi ai ansamblului participă la proiectul „Vreau să ajut” și mereu este prezent acolo unde e nevoie. Activitatea culturală a reînviat, fiecare eveniment important din viața comunei este sărbătorit: hramul satului, hora satului, balul gospodarilor, sărbătorile de iarnă etc.

Respectă oamenii, respectă copiii, iar pentru asta este foarte apreciat și respectat. Luna aceasta își serbează ziua de naștere. Noi toți ucrainenii din comună îi dorim multă sănătate și împliniri profesionale, multă forță, curaj și îndrăzneală că numai așa se poate trece peste toate obstacolele. La mulți ani!

Felicia GRIGORAȘ,
Negostina

A sunat ultimul clopoțel pentru absolvenții Colegiului Tehnic „Lațcu Vodă” din Siret, promoția 2017

„Ani de liceu, cu emoții la română.
Scumpii ani de liceu.
Când la mate dai de greu,
Ani de liceu, când îți soarele în mână,
Și te crezi legendar Prometeu...
Ani, ani de liceu,
Ani, ani de liceu”.

Pe această melodie, îmbrăcați în robe, toci și eșarfe colorate, absolvenții Colegiului Tehnic „Lațcu Vodă” din Siret au mărșăluit din clase spre baza sportivă a colegiului. Aici absolvenții claselor a XII-a A, diriginta clasei, prof. Mirela Bologa, a XII-a B, dirigintă prof. Ianoș Zirca, a XII-a C, dirigintă prof. Filipciuc Mihaela, a XII-a D, diriginte prof. Mateiciuc Dorin, a XII-a E, dirigintă prof. Donici Otilia, a XII-a F, dirigintă prof.



Horecica Gina, a XII-a G, diriginte prof. Cristi Ocrainiciuc și a XII-a H, dirigintă Dobrinca Florica, au fost sărbătoriți, premiați și aplaudați în cadrul unui eveniment dedicat special lor, organizat de profesorii diriginți și conducerea Colegiului sub îndrumarea directoarei prof. Puiu Doina Liliana. Sărbătoarea ultimului clopoțel a avut loc în ziua de 25 mai 2017 la frumoasa bază sportivă a Colegiului unde au participat elevii claselor V-XI, profesorii și părinții, mulți sireteni și nu numai, iar din partea Primăriei orașului Siret primarul Adrian Popoiu. Festivitatea a fost deschisă de prof. Rotaru Anghelescu Lăcrămioara, consilier educativ al Colegiului, care a dat cuvântul domnului primar Adrian Popoiu. Adresându-se absolvenților, primarul orașului Siret a spus: „Dragi absolvenți, în calitate de primar al acestui

oraș și ca fost absolvent al acestui Colegiu, vă doresc în primul rând multă sănătate, mult noroc în viață, succes la examenul de bacalaureat și la examenele de admitere în învățământul superior”.

În continuare, a luat cuvântul directoarea Colegiului, prof. Puiu Doina Liliana, care adresându-se absolvenților a spus: „Ne exprimăm satisfacția de a fi împreună profesorii, elevii, părinții și mulți sireteni la această frumoasă manifestare. Dragi absolvenți, a venit și ziua ultimului clopoțel, zi pe care ați așteptat-o cu nerăbdare. Sunteți foarte frumoși, zâmbitori și grăbiți să începeți o nouă etapă din viața voastră care debutează cu examenul maturității. Așa cum fiecare profesor își lasă amprenta în sufletul elevilor și voi, dragi absolvenți, veți rămâne în inima noastră și suntem convinși că veți face cinste Colegiului siretean, indiferent unde vă vor purta apele învolburate ale vieții. Vă mulțumim pentru performanțele școlare și pentru rezultatele foarte bune la olimpiadele școlare și naționale. Să nu uitați niciodată că Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă” este mai mult decât un liceu, este din acest an „Școală europeană”, este o instituție, o familie. Vă doresc mult, mult succes în viață, să vă bucurați din plin de aceste clipe frumoase alături de cei dragi. Mulțumesc și părinților care s-au implicat în toți acești patru ani pentru ca odraslele lor să-și găsească drumul cel mai bun”.

Din partea profesorilor diriginți a luat cuvântul prof. Zirca Ianoș care a rostit cuvinte speciale, urându-le absolvenților succese și realizări în viitor, în speranța că se vor revedea la întâlnirea de zece ani de la absolvire la fel de încrezători și de optimiști.

Din partea absolvenților, prima a vorbit Ilovan Antonia din clasa a XII-a C, șefa de promoție cu nota 10 în patru ani de liceu care a spus: „Stimați profesori, dragi părinți, colegi, onorată audiență, astăzi, în această zi minunată, noi, promoția 2017, suntem prezenți pentru ultima oară în această formulă, astăzi când minutele de ieri din viața de licean, se transformă în minute de viitor, spre viața de student și mai departe. Începem să înțelegem că inevitabil, cu fiecare clinchet al clopoțelului, clipele fericite trăite pe băncile școlii se scurg încet, alene, precum firele de nisip devorate în

clepsidra timpului, lăsând în urma lor amintiri. Pentru noi, acum, clopoțelul nu a mai sunat ca de obicei pentru o simplă pauză de zece minute, ci pentru deschiderea unei noi etape a vieții noastre. Știm, este un moment de sfârșit și totodată un nou început. Noi porți ni se deschid și o altfel de viață ne așteaptă, o viață în care știm, sigur, că vom face față și vom ieși învingători indiferent de circumstanțe. Și dacă toate poveștile încep cu „a fost odată”, într-o clipă de răgaz din viață o să ne amintim că am fost odată niște copii minunați care învățau, și nu prea, jocul vieții”.

În continuare a luat cuvântul absolventa clasei a XII-a D care a spus: „Cum în ultimii ani de liceu școala ne-a fost o a doua casă, iar profesorii ne-au devenit părinți spirituali, mii de mulțumiri le revin lor pentru tot ceea ce am devenit și suntem astăzi. Vă mulțumim pentru că ne-ați oferit ocazia să descoperim lucruri noi, care ne vor folosi în activitatea ce urmează. Stimați diriginți, vă mulțumim pentru că am putut comunica deschis, pentru că ați acceptat întrebările noastre copilărești la care v-ați străduit să găsiți răspunsuri și pentru tot sprijinul acordat în momentul de impas. O să ne fie extrem de dor de dumneavoastră și știm că și dumneavoastră o să vă fie destul de greu. Mulțumiri speciale le aducem și directorilor care au contribuit și ei în dezvoltarea noastră”.

În continuare, s-a desfășurat acest frumos eveniment pentru absolvenții Colegiului siretean cu citirea cataloagelor și cu înmânarea de către diriginții claselor a diplomelor și premiilor pentru cei mai buni dintre ei. Festivitatea organizată cu prilejul sărbătoririi ultimului clopoțel s-a încheiat cu predarea „cheii succesului” de către absolvenții promoției 2017 elevilor claselor a XI-a. Odată cu predarea cheii absolventa Dulgheru Adriana a spus: „Până acum, noi, elevii claselor a XII-a am fost cei mai puternici din liceu, dar a sosit momentul să predăm flacăra ce menține vie setea de cunoaștere și cheia acestui „templu” al științei generației voastre, elevilor claselor a XI-a. Am fost buni, fiți mai buni decât noi. Pe voi vă așteaptă alte drumuri, alte lupte, alți oameni, alte experiențe, altă viață. Plecați, luptați, cunoașteți, trăiți”.

Odată cu primirea „cheii succesului” de la absolvenții claselor a XII-a, eleva Nicolici Roxana din clasa a XI-a a mulțumit absolvenților și le-a urat multă sănătate, fericire și baftă la examenul de bacalaureat. În încheiere vreau să menționez că promoția 2017 a Colegiului Tehnic „Lațcu Vodă” din Siret are trei șefe de promoție dintr-o singură clasă a XII-a C care în cei patru ani de liceu au obținut media 10. Aceste absolvente sunt: Ilovan Antonia, clasa a XII-a C, Bezercu Cristina, clasa a XII-a C și Stredie Diana, tot clasa a XII-a C. Acest frumos eveniment școlar s-a încheiat pe fondul melodiei „Gaudeamus Igitur”.

prof. Jeaneta MAIDANIUC

Doi frați cuminiți

„Noi suntem doi frați în casă
Și nu ne certăm deloc,
Noi suntem tăcuți la masă
Și cuminiți în orice loc”.

Așa încep versurile unei poezii de la grădiniță, care m-au inspirat să scriu câteva impresii despre doi frați români care, pe parcurs, au devenit și buni ucraineni. Ei sunt Cosmin și Lucian (folosesc numai numele lor de botez), iar în prezent sunt elevi în clasa a IX-a la Liceul din Siret și în clasa a VIII-a la Școala Gimnazială din Negostina. Provin dintr-o familie numeroasă, din localitatea Costișa, de lângă orașul Rădăuți, județul Suceava, o familie cu greutăți materiale, cu neajunsuri și au nimerit la Negostina prin Centrul de Plasament Suceava. Erau în clasele a II-a și a III-a când au venit la Școala din Negostina și au nimerit la familia Grigoraș Livia și Ioan. Mama socială, doamna Livia Grigoraș, i-a preluat cu foarte mare responsabilitate și seriozitate. A instituit reguli stricte în casă în ceea ce privește comportamentul și disciplina, s-a ocupat de ei poate

mai mult decât de propriii copii (care acum sunt la casele lor, cu meseriile lor, cu studii superioare, unul fiind stabilit chiar la Lviv – Ucraina) și a început să converseze cu acești doi copii foarte mult în limba ucraineană. An după an, băieții au învățat limba ucraineană, în prezent, în casă se vorbește mult ucraineană, iar Cosmin și Lucian au ajuns să fie propuși să participe și la olimpiada de limba ucraineană. La etapa județeană au obținut notele 9 și 8,80, iar Cosmin, cel cu nota 9, a participat și la etapa națională, care s-a desfășurat la Cluj-Napoca la data de 19 aprilie 2017, obținând nota 7. Bravo lor, bravo lui Cosmin, sper ca atunci când va ajunge în clasa a XII-a, să se numere printre premianți. Nu contează nota, ci mai mult efortul depus de cei doi elevi, dragostea lor și pentru limba ucraineană cu toate că de mici nu o cunoșteau deloc.

Doamna Livia Grigoraș este membră a Grupului vocal ucrainean „Vocile Negostinei” și de multe ori i-a luat și pe băieți să participe la unele evenimente culturale împreună cu grupul. De asemenea, sunt foarte credincioși, participă la Sfânta Liturghie aproape în fiecare duminică sau în zi de sărbătoare și cunosc toate rânduielile bisericesti. Mai important este că sunt ascultători



și se străduiesc să devină oameni de nădejde prin muncă cinstită și prin propriile lor forțe. Băieții vorbesc, citesc și scriu corect în limba ucraineană și au rezultate bune la toate obiectele de studiu. Mai au și alte pasiuni, mai ales fotbalul și jocul de șah, care le-a adus câteva performanțe, dovadă fiind premiile obținute la diferite concursuri școlare.

Dacă vor continua cu aceeași atitudine în viață ca până acum, desigur, merită să îi numim „doi frați cuminiți”.

Felicia GRIGORAȘ

Un important colocviu internațional

În perioada 18 – 19 mai a.c., la Suceava și Gura Humorului s-a desfășurat Colocviul internațional „Comunicare interculturală româno-ucraineană, direcții și perspective“, ediție inaugurală, organizat de Universitatea „Ștefan cel Mare“ din Suceava (Departamentul de limba și literatura română și științele comunicării) și de Uniunea Ucrainenilor din România. Acest eveniment cultural de înaltă ținută științifică s-a desfășurat în strânsă colaborare cu Universitatea Națională „Iuri Fedkovyci“ din Cernăuți, Ucraina, reprezentată la colocviu de o numeroasă delegație condusă de domnul prof.univ.dr. Borys Bunciuk, decanul Facultății de Litere.

Deschiderea lucrărilor a avut loc joi dimineață la Universitatea „Ștefan cel Mare“ în amfiteatrul „Dimitrie Leonida“ în prezența înalților reprezentanți ai universității sucevene – domnii prof. univ.dr. ing. Valentin Popa, rector și prof. univ. dr. Mircea A. Diaconu, prorector și alte personalități: conferențieri și lectori universitari, iar din partea Universității din Cernăuți a domnilor prof.univ.dr. Borys Bunciuk, decan și profesori univ. dr. Volodymyr Antoficiuk și Oleksandr Popovyci. Au mai fost prezente și numeroase alte cadre universitare de la ambele universități.

Lucrările au continuat în aceeași zi și la Gura Humorului, oraș ales nu întâmplător, căci este situat într-o zonă pitorească a Bucovinei, de o frumusețe încântătoare, dar și de o mare importanță, deoarece acest oraș este locul de naștere al scriitoarei ucrainene Olha Kobyleanska. Beneficiind de o minunată zi de primăvară, orașul Gura Humorului i-a primit cu multă căldură pe oaspeții și pe toți participanții la acest important eveniment.

Sauciuc, inspectori școlari la Inspectoratul Școlar Județean Suceava, domnul Ilie Sauciuc fiind și președintele filialei Suceava a UUR. Au fost prezente și celelalte persoane, cadre universitare ale delegației de la Universitatea din Cernăuți. Din partea română au mai fost prezenți domnii profesori Chideșciuc Ioan și Frăseniuc Eusebie, precum și studenții ai Universității din Suceava.

Secțiunea ucraineană a acestui colocviu internațional a fost deschisă de domnii profesori dr.

mult profesionalism de doamna profesoară Ianoș Zirka, i-au delectat pe cei prezenți.

Printre invitații prezenți se aflau președinții și membrii comitetelor filialelor județene UUR din țară conduși de domnul Nicolae Miroslav Petrechi, președinte și deputat al UUR în Parlamentul României care, în numele UUR i-a salutat pe participanți și musafiri la acest Colocviu internațional, subliniind importanța sa și faptul că succesul pe care l-a avut această primă ediție constituie un bun început și garanția că vor urma și altele. În același sens, s-a exprimat și domnul inspector școlar, profesorul Ilie Sauciuc, președintele filialei Suceava a UUR, care a luat cuvântul în numele gazdelor.

Programul în aer liber a avut parte și de o cină pregătită de organizatori după toate datinile ospitalității hu-morenilor, de la care nu au lipsit tradiționalele specialități culinare bucovinene, care au făcut deliciul consumatorilor. Totul s-a încheiat cu un imens foc de tabără în jurul căruia s-a încins o mare horă a prieteniei, la care au luat parte atât oaspeții din Ucraina, cât și ceilalți participanți, inclusiv localnicii, persoanele invitate și membrii formațiilor artistice.

Numai ora târzie i-a determinat pe majoritatea participanților să meargă la culcare, deoarece a doua zi, conform programului, urma să aibă loc o excursie organizată la mănăstirile din Bucovina, inclusiv în zona orașului Câmpulung Moldovenesc, unde și-a petrecut adolescența și o mare parte din anii tinereții scriitoarea Olha Kobyleanska, dând astfel posibilitate excursioniștilor să vadă împrejurimile unde ei îi plăcea să se plimbe (de multe ori călare), acestea fiind locurile care, împreună cu locuitorii – huțulii – acestor meleaguri au inspirat tematica multor opere ale scriitoarei.

Datorită felului cum comitetul de organizare compus din inspectorii școlari prof. Lucia Mihoc și Ilie Sauciuc, lector universitar dr. Anamaria Gavril, coordonatori și membrii: conf. univ. dr. Luminița-Elena Turcu de la Universitatea „Ștefan cel Mare“, Suceava, prof. univ. dr. Volodymyr Antoficiuk, prof. univ. dr. Borys Bunciuk, prof. dr. Olena Kolibabska, prof. dr. Maria Scab, prof. dr. Sabat Savka Svitlana, prof.dr. Natalia Rusnak și dr. Felicia Vrânceanu, Universitatea „Iuri Fedkovyci“ din Cernăuți, Ucraina au organizat acțiunea și după modul de desfășurare, acest colocviu s-a bucurat de un binemeritat succes, garanție că vor urma și alte ediții așteptate cu mult interes. În încheiere, îi felicităm pe cei care au avut inițiativa, au organizat și condus acest colocviu.

Iarema ONEȘCIUC



Borys Bunciuk, decanul Facultății de Litere și prof. univ. dr. Volodymyr Antoficiuk care au fost și moderatorii activității. Au fost prezentate 13 comunicări științifice din partea Universității din Cernăuți și 2 din partea română (prof. E.Frăseniuc și I.Chideșciuc).

Tematica comunicărilor a fost diversă atât în secțiunea de limbă, cât și în cea de literatură ucraineană. Două dintre aceste comunicări s-au referit la activitatea literară a lui Ioan Timofeiovici Doșcivnyk, care nu a fost numai scriitor, ci și traducător și pedagog. La el s-au referit atât prof.univ.dr. Oleksandr Popovyci, cât și dr. Alla Agafonova care, pentru întocmirea comunicării, a folosit ca material documentar și scrisorile lui Ioan Doșcivnyk adresate părintelui meu, Dionisie Oneșciuc, rudă cu acesta prin alianță. Materialele respective au fost puse la dispoziția dumneaei de către subsemnatul, din arhiva personală.

Profesorul Ioan Chideșciuc s-a referit la „Actualitatea cultural-educatională a ideilor lui Ivan Franko“, iar profesorul Eusebie Frăseniuc – la „H.S.

Skovoroda: Cântul 30 – taina fericirii umane“. Toate comunicările au fost urmărite cu interes, fiind completate și dezbătute prin luările de cuvânt ale participanților.

În ultima parte a programului zilei respective, toți participanții împreună cu alte persoane special invitate la colocviu au avut parte de o plăcută surpriză afară, în fața pensiunii, unde îi aștepta un frumos program artistic prezentat de renumita formație de cântece și dansuri „Kolomyika“ din orașul Siret care, prin cântecele interpretate, dar mai ales prin dansurile executate cu multă măiestrie de tinerii dansatori conduși cu



Delegația Universității Naționale „Iuri Fedkovyci“ din Cernăuți s-a oprit în părculețul orașului care poartă numele scriitoarei și în care se află bustul acesteia, unde i-au adus un omagiu, depunând flori și immortalizând momentul prin numeroase fotografii de grup.

După acest moment plin de semnificații, toți cei prezenți s-au deplasat la Pensiunea „Elegance“ situată pe malul râului Humor într-o zonă înconjurată de păduri de rășinoase, loc parcă anume destinat și ales – spre lauda organizatorilor – pentru desfășurarea unei astfel de activități. În acest local, în sala de conferințe, colocviul s-a desfășurat în prezența Comitetului științific din care, în afară de persoanele mai sus amintite din partea Universității din Cernăuți, au mai fost și alți membri ai acestui comitet, dintre care amintim pe doamna lector univ.dr. Anamaria Gavril (Universitatea „Ștefan cel Mare“, Suceava), doamna prof. Lucia Mihoc și domnul prof. Ilie



„Ziua cămășii ucrainene” la ucrainenii sătmăreni

La data de 21 mai 2017, la Tarna Mare, județul Satu Mare, filiala sătmăreană a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat o acțiune deosebit de importantă pentru noi, ucrainenii, și anume „Ziua cămășii ucrainene”.

Scopul principal al evenimentului a fost cel de prezentare a cămășii ucrainene (a costumului tradițional), dar și a celei românești din Tarna Mare, a însemnătății și rolului acesteia în păstrarea identității naționale, a valorilor ucrainene și nu numai și popularizarea acestora în rândul tinerilor și a populației, în general.

La eveniment, au fost prezenți deputatul Miroslav Nicolae Petrețchi, președinte al Uniunii Ucrainenilor din România, Irina Liuba Horvat, președintele filialei sătmărene a UUR, Vasile Buciuta, prim-vicepreședinte, împreună cu comitetul filialei, primarul comunei Tarna Mare, dna Monica Sobius, președinții și membrii comitetelor locale ale UUR din județul Satu Mare, ucrainenii și comunitatea din comuna Tarna Mare.

La eveniment, au participat și reprezentanții Consiliului Județean Satu Mare, dl Nody Szabolcs, administrator public al județului Satu Mare, Erdei Robert, consilier al Consiliului Județean Satu Mare, precum și invitați din Ucraina: dna Natalia Kostelega-Veremciuk, prim-vicepreședinte al Administrației Raionale de Stat Vynohradiv, consilier al Administrației de Stat a regiunii Transcarpatia, Vitali Liubka, președintele Consiliului Raional Vynohradiv, Ivan Haiduk, primarul satului Hija, raionul Vynohradiv (Tarna Mică, unde foarte mulți ucrainenii au rudit în Tar-

de frumos, a fost susținut de grupurile vocale îmbrăcate în costume tradiționale deosebit de frumoase, acestea fiind „Miculeanca” (elevii ucraineni ai Școlii din Micula), coordonator prof. Morar Loredana, „Izvoarașul” (elevii ucraineni ai Școlii Gimnaziale Izvoarele Sucevei, Suceava),



coordonator prof. preot Valentin Ardelean, „Florile Tarnei”, coordonator Conioși Mariana, Cvartetul vocal al profesorilor Școlii de Artă pentru Copii „Bela Bartok” din Vynohradiv. Totodată, la acest eveniment a fost organizată o expoziție cu costume, cămășii ucrainene și obiecte tradiționale aduse de participanții la eveniment. În



na Mare), Janna Mykytiuk, primarul comunei Veleatyno, raionul Chust, directorul Casei de Cultură din orașul Vynohradiv, Sveatoslav Gal, reprezentanți ai comunității ucrainene din Ucraina, grupurile vocale din România și Ucraina, jurnaliști și TV Nord-Vest.

Programul cultural al evenimentului, deosebit

deosebit de frumos, a avut loc și o acțiune sub denumirea „Dăruiește o cămășă”, în cadrul căreia Comitetul filialei sătmărene a UUR a dăruit două cămășii ucrainene, una pentru dna Loredana Morar, coordonatoarea grupului „Miculeanca” și o alta dlui Buciuta Vasile, care cu mândrie le-au purtat la acțiune.

O mare surpriză a fost făcută de dna primar al comunei Veleatyno, Ucraina, Janna Mykytiuk, care a adus un tort sub forma unei cămășii tradiționale și care a fost împărțit copiilor din grupurile vocale prezente la acțiune.

Un moment emoționant a fost și cel de reculegere pentru cei căzuți în luptele din Luhansk și Donețk, precum și prezentarea filmului „Donbasul, jertfa agresiunii ruse”, film care are drept scop informarea publicului despre situația reală

din estul Ucrainei, precum și despre faptul că în acest război, populația civilă din Donbas este cea mai vulnerabilă, că noi toți trebuie să conștientizăm pericolul expansiunii ruse spre est și că nici un popor nu vrea război. Acest film a fost realizat de Asociația participanților în luptele din estul Ucrainei din Transcarpatia și transmis nouă de către Andri Kraveț.

Această acțiune a avut un context profund pentru că a fost vorba de exprimarea noastră națională, civică, culturală, educativă și spirituală.

Prin această acțiune ucrainenii, împreună cu comunitatea din Tarna Mare, au conștientizat faptul că, purtând cămașa tradițională, demonstrează dragostea față de cultura proprie, realizează echilibrul între suflet și trup, prețuiesc valorile naționale și promovează moștenirea culturală a strămoșilor lor (deoarece portul popular reprezintă unul dintre elementele de bază ale culturii unui popor).

În încheiere, vreau să menționez că



această acțiune a avut un succes răsunător în comuna Tarna Mare și în județ cu atât mai mult, cu cât așa cum a precizat și președintele UUR, Nicolae Miroslav Petrețchi, în alocuțiunea sa „acțiunea organizată într-o comună cu populație majoritar românească demonstrează că tradițiile și cămașa, portul minorității ucrainene sunt respectate și că aici există o diversitate culturală adevărată și reală și că este cu atât mai importantă datorită implicării extraordinare în organizarea ei atât a Uniunii Ucrainenilor din România, filiala Satu Mare, cât și a Primăriei Tarna Mare, reprezentate de dna primar Sobius Monica și de consilierii Primăriei, precum și a biroului local Tarna Mare al UUR”.

Mihai MACIOCA



Katarletzul din nou în sărbătoare

În fiecare an, la 6 mai, locuitorii comunei deltice Sfântu Gheorghe sărbătoresc hramul localității și al bisericii pe stil vechi, manifestare organizată de Primărie, condusă la ora actuală de harnicul primar Valentin Sidorencu și Parohia din localitate, condusă de preotul paroh Lucian Tulcianu.

O frumoasă legendă, culeasă de Ligia Sidorencu de la bătrânii din localitate, spune că, în anul 1821, a venit în sat o corabie turcească de război în care era și un pașă. În ziua aceea, în sat răsuna cavaliul ciobanilor și cântecul pescarilor. Era tocmai ziua de Sfântu Gheorghe și, în cinstea acestei sărbători, pașa a botezat satul „Katarletz“, adică Sfântu Gheorghe.

Nu s-a mai auzit cavaliul ciobanilor ca altădată, dar la primele ore ale dimineții a răsunat corul bisericii și cu cântări bisericești în limba ucraineană ce au impresionat întotdeauna plăcut turiștii, care au venit special pentru a se bucura de acest eveniment. Biserica era neîncăpătoare pentru localnicii îmbrăcați în straie de sărbătoare, cât și pentru turiștii sosiți aici cu un vapor special pus la dispoziție de Primăria din localitate.

După oficierea slujbei de un sobor de preoți în frunte cu Preasfințitul Părinte Visarion, episcopul Tulcei, cei prezenți la slujbă, după ce s-au închinat la moaștele Sfântului Haralambie (aduse de la Tulcea), au fost invitați la masa festivă în curtea bisericii unde s-au servit preparate din pește (și nu numai) nelipsind vestitul storcean și scrumbia marinată și la care au participat peste 600 de credincioși.

Cu ocazia acestei sărbători i s-a acordat rangul

de Iconom preotului paroh Lucian, iar Preasfinția Sa Visarion a primit în dar ca obol din partea comunității un Engolpion.

Cu ocazia hramului, Forțele Navale Române au invitat doritorii să viziteze vedetele fluviale blindate „Rahova“ și „Smârdan“ aparținând divi-



zionului 67 NPA, care au staționat în estacada miniportului turistic până la ora 17.

La concursul de călărie nu s-a prezentat nimeni, deși premiile erau atractive: 400 lei (locul I) și 200 lei (locul al III-lea), iar de la kilometrul 8 al Dunării s-a dat startul unui alt concurs, de tras la rame, concurenții fiind răsplățiți cu sume mai consistente (locul I – 600 lei, iar locul al III-lea – 400 lei), primul loc fiind câștigat de perechea Halchin Silviu și Grigore Nicolae Marius.

Au urmat recitalul trupei „Alfa Band Original“ din Brăila, recitalul de cântece și poezie

ucraineană susținut de elevii Școlii Generale din localitate, recitalul de coruri ucrainene „Veselka“ din Caraorman „Perva zora“ din Sulina, „Rybalka“ din Crișan și bineînțeles „Ciorne more“ din Sfântu Gheorghe.

Tot în această după-amiază au fost sărbătoriți cei care au împlinit 50 de ani de la căsătorie (Ivanov Gheorghe și Paraschiva, Sidorencu Simion și Alexandra, Moldoveanu Nifon și Evdochia) care au fost răsplățiți cu premii de câte 500 lei de familie.

Ca în fiecare an, nu a lipsit tombola cu premii, la care au participat biletele gratuite ale localnicilor. Prin tragere la sorți s-au câștigat următoarele premii: premiul I a constat într-o croazieră pe Dunăre de 7 zile de la Sfântu Gheorghe până la Viena, oferit de Delta Safari Sfântu Gheorghe; premiul al II-lea a fost oferit de S.C.Black Sea Sturgeon S.R.L. Sfântu Gheorghe și a constat într-o mașină de spălat automată; premiul al III-lea a fost un televizor LCD oferit de S.C Star Eco Salubris S.R.L. Tulcea, iar un sătean s-a ales cu premiul al IV-lea constând în 5 metri/s de lemne pentru foc, sponsorizat de S.C.Dan Jianu S.R.L. Tulcea. Croaziera pe Dunăre a revenit unei bătrâne (Dumitru Emilia) care s-ar fi bucurat mai mult cu premiul al IV-lea și care regreta că nu poate pleca în croazieră cu soțul, decedat cu câțiva ani în urmă și care a fost navigator.

De un succes deosebit, mai ales în rândul tineretului, s-a bucurat concertul „Allexinno & Starchild“.

În jurul orei 23, manifestările dedicate acestui eveniment s-au încheiat cu un superb foc de artificii. Peste sat s-a așternut liniștea, se auzea doar lătratul câinilor speriați de zgomotul produs la lansarea artificiilor și muzica de la discoteca Căminului Cultural unde tineretul a petrecut până-n zori.

Vasile IASCHIU

Trepte spre lumină

La sugestia doamnei Crizantema Alexander, director coordonator, pictorul Vasile Hutopilă și-a luat „uneltele“ și s-a apucat de meserie chiar la sediul Școlii Gimnaziale Izvoarele Sucevei. Ce surpriză ne pregătea artistul recunoscut și pe plan internațional prin expozițiile sale admirate tocmai în Japonia? Ei bine, vă asigur că pictura de care se apucase era una de „zile mari“ pentru că va dăinui peste timp. Ea impresionează prin mărime, fiind immortalizată pe suprafața ce se află la intrarea principală în instituție și e poziționată pe plafonul casei scârilor, cu dimensiunea de 3/1,80 metri alăturându-se altor 20 de lucrări din interioarele școlii. „Am perceput pictura respectivă ca fiind un colț de rai în liniștea peisajului bucovinean“, mi-a precizat Vasile Hutopilă, după zile-lumină de trudă, până la finalizarea ei! Bineînțeles că mi-a oferit explicații despre cum-ulul de desene din perimetrul uriașei picturi. În partea de sus sub un cer azuriu fulguț cu norișori albi, se profilează pe el coamele Carpaților

de la granița cu Ucraina. Mai apoi, bisericuța noastră dragă, de pe o colină, răsărită din brăuri de verdeață, însă care a fost incendiată în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. În anii ce au urmat s-a construit alta nouă care în zilele noastre, a fost modernizată. Pictura mai acaparează,



prin măiestria celui care a făurit-o, jos în dreapta, o pereche de cai huțuli, iar în stânga o casă huțulă stil vechi în patru table, fără hogoag, în tabla din față cu deschideri numite cahle pentru ieșirea fumului. Chiar dacă pictura din ziar nu cuprinde toate cele descrise, în realitate ea corespunde descrierii.

„Un colț de rai în liniștea peisajului bucovinean“ (V. Hutopilă) cu mențiunea autorului că această operă de artă, prin „noile ei trepte de lumină“, emanate în spațiul instituției, va dăinui peste ani!

Decebal Alexandru SEUL

Se ofilesc părinții

Se ofilesc părinții lângă casă,
Încearcă, dar nu pot iar înflori,
Doar inima lor caldă și frumoasă,
Speră că iarăși va întineri.

Va fi din nou ca-n anii tinereții,
Când ai iubit doi ochi senini, căprui,
Când nu gândea la zilele bătrâneții,
Când nu mai poți umbla pe sub gutui.

Le pare rău că vremea iute trece,
Dispare ca o pasăre în zbor,
Că pe pământ, puțin, puțin petrece,
Puțin se bucură de viitor.

O, ce n-aș da eu cerului albastru,
De-a-ntineri părinții minunați,
De ai feri de orișice dezastru,
De boli, de griji, de oameni răi, pătați.

Aș vrea ca ei să nu se ofilească,
Precum se ofilesc mălinii-n crâng,
Aș vrea ca-bătrânirea să se-oprească,
Să nu-i văd triști sau cum sârmanii plâng.

Aș da și viața pentru-ntinerire,
Pe care lor cu drag aș dăru-i,
Să am în viață-această mulțumire
C-am făcut tot pentru-ai întineri.

Mihai VOLOȘCIUC

Rusaliile, sărbătoarea împlinirii

Înainte de a se înălța la cer, Mântuitorul le-a cerut Sfinților Apostoli „să nu se depărteze de Ierusalim, ci să aștepte făgăduința Tatălui” (*Faptele Apostolilor* 1,4 și Luca 24,49). De altfel, chiar înainte de Jertfă, El anticipa, vorbindu-le lor despre trimiterea Mângâietorului după plecarea Lui (Matei 15,26 și Ioan 16,7).

Și într-adevăr, la zece zile de la Înălțare are loc pogorârea Duhului Sfânt, cu efecte imediate în ce-i privește pe Sfinții Apostoli și ulterior pe primii adepți ai lor, primii creștini. Evenimentul este prezentat în capitolul al 2-lea din *Faptele Apostolilor*. Astfel, cei doisprezece apostoli (între timp fusese ales Matia în locul lui Iuda) au primit pe Duhul Sfânt în chip de limbi ca de foc, iar ca o consecință imediată, ei au început să propovăduiască pe Hristos în diferite limbi străine, pentru buna înțelegere a iudeilor veniți din diaspora. De aici, două reacții opuse, total diferite. Astfel, localnicii, care nu cunoșteau decât limba aramaică, neînțelegând nimic îi acuzau că sunt beți. În schimb, cei veniți din diaspora erau uimiți de faptul că niște oameni simpli li se adresau în limba popoarelor de unde proveneau: „Cum auzim noi

fiecare limba noastră, în care ne-am născut: parți și mezi, și elamiți și cei ce locuiesc în Mesopotamia, în Iudeea și în Capadocia, în Pont și în Asia, în Frigia și în Pamfilia, în Egipt și în părțile Libiei cea de lângă Cirene și romani în treacăt, iudei și prozeliți, cretani și arabi, îi auzim pe ei vorbind în limbile noastre?” (*Faptele Apostolilor* 2,8-11).

De ce această harismă oferită Sfinților Apostoli de a vorbi în diverse limbi străine? Testamentul lăsat de Mântuitorul înainte de Înălțare le cerea să meargă la neamuri și să propovăduias-



că învățătura Sa. Cum ar fi putut s-o facă, necunoscând limba respectivelor neamuri?

Desigur, acest efect imediat al pogorârii Duhului Sfânt, a avut un caracter limitat, fiind necesar ieșirii creștinismului din spațiul strict iudaic și făcându-l să se extindă în tot Imperiul Roman și nu numai.

Principalul efect, însă, al pogorârii Duhului Sfânt este hirotonirea (sfințirea) Sfinților Apostoli, pentru ca ei să poată săvârși lucrările sfințitoare ale Bisericii. Astfel, imediat după cuvântarea Sfantului Apostol Petru sunt botezați trei mii din cei prezenți. De asemenea, imediat după acest act, are loc prima Liturghie creștină (frângerea pâinii), Liturghie pe care Sfinții Apostoli nu o puteau săvârși înainte de primirea Duhului Sfânt, după cum reiese din capitolul I al cărții *Faptele Apostolilor* (versetul 14).

Având în vedere faptul că numai după pogorârea Duhului Sfânt Sfinții Apostoli au început să propovăduiască învățătura lui Hristos și, mai ales, să săvârșească rânduielile sacramentale, Rusaliile sunt considerate ca fiind începutul văzut al Bisericii creștine, chiar dacă întemeierea ei s-a realizat mistic prin Jertfa Mântuitorului. Sfinții Apostoli au primit o învățătură de excepție de la El, Pedagogul absolut, au fost trimiși spre a activa viața Bisericii, dar nu au făcut-o decât după ce au primit puterea harică a Duhului Sfânt la Rusalii.

preot dr. Dumitru COLOTELO

SFINȚII CHIRIL ȘI METODIU, ÎNTEMEIETORI AI SCRIERII ȘI CULTURII SLAVE

Întrucât în ziua de 11 mai sunt sărbătoriți Sf. Ier. Metodiu și Sf. Cuv. Chiril, în această lună au fost programate, în București, o serie de activități culturale, închinată acestor doi „apostoli” ai slavilor și ai Europei. În ziua de 27 mai, la Muzeul Național al Hărților și Cărții Vechi, a avut loc vernisajul expoziției bulgare „Alfabetul chirilic – fonturi chirilice autentice utilizate în tipografia modernă”, în prezența ambasadorului acestei țări. În ziua de 30 mai, a fost organizat de Uniunea Ucrainenilor din România, filiala București, un simpozion pe tema „Sfinții Chiril și Metodiu, întemeietori ai scrierii și culturii slave”. Evenimentul s-a desfășurat la Casa Universitarilor fiind condus de către Iaroslava-Oresea Colotelo, președintă a filialei UUR București.

În program au figurat alocuțiuni, referate, o amplă videoproiecție cu titlul „Chiril și Metodiu, alfabetul glagolitic și vița de vie”, care a fost susținută de prof. dr. Anca Irina Ionescu. În partea a doua, auditoriul s-a bucurat de un moment artistic, oferit de grupul artistic „Zorea” al UUR – București, cu un potpuriu de cele mai îndrăgite melodii ucrainene, interpretate la vioară.

În sală, se găseau, pe lângă oaspeți ucraineni din țară și din Ucraina, și alți invitați din partea etniilor slave din Capitala noastră, precum bulgari, sârbi, polonezi, cehi; printre ei, studenți de la secția de slavistică. Au fost prezenți și reprezentanți ai Ambasadelor Bulgariei și Ucrainei.

În cuvântul său de întâmpinare, doamna Iaroslava Colotelo și-a mărturisit emoția și bucuria de a se afla într-un mediu ales, academic, alcătuit din foști profesori, din actuali colegi de la Facultatea de Limbi Slave ori Limbi Străine, din studenți. Argumentând tema activității, dumneaei a declarat că cele două personalități culturale omagiate au merite enorme nu doar pentru slavi, ci și pentru cultura și civilizația Europei, în general. În Cehia și în Bulgaria, este manifestat un deosebit respect față de cei doi oameni de cultură, numiți oficial „patroni și ocrotitori ai Europei”, după propunerea, în 1980, a primului Papă de origine slavă, Ioan Paul al II-lea. Se cuvine ca și în țara noastră să fie omagiați acești doi Sfinți, întrucât scrierea slavă a fost folosită și aici, într-o

importantă perioadă cultural-istorică. Aportul major al acestor doi excepționali oameni de cultură a constat nu doar în întemeierea scrierii slave, ci, mai ales, în efortul de a dobândi, și pentru limba slavonă, dreptul de fi instrument de slujire în biserică, la același nivel cu celelalte limbi liturgice ale vremii, respectiv, ebraica, greaca, latina.



Doamna președintă a filialei a concluzionat că ceea ce a impresionat-o în mod special din biografia celor doi sărbătoriți a fost faptul că, provenind dintr-o familie nobilă, aceștia ar fi putut opta pentru o carieră politică sau de altă natură, însă ei au ales cultura. Și acestei meniri i-au consacrat întreaga lor ființă, pe tot parcursul existenței lor, nu îndeajuns de îndelungate, pe acest pământ.

Pentru început, doamna Colotelo l-a invitat la cuvânt pe domnul prof. dr. Ion Robciuc, căruia i-a exprimat public mulțumiri, întrucât răspunde întotdeauna cu promptitudine la solicitările culturale, tot mai dese, în ultima perioadă.

În alocuțiunea sa, domnul profesor a punctat câteva aspecte esențiale, privitoare la tema nașterii primelor alfabet slave. Cel mai vechi alfabet slav, glagolitic, a fost numit astfel printr-o invenție modernă, derivată de la cuvântul, reconstituit din limba slavă veche, „glagolъ”, care înseamnă „limbaj” sau „exprimare”. Acesta se bazează mult pe alfabetul grec minuscul, dar se pot observa și

influențele orientale în forma sau modul de citire a unor caractere, ebraice ori arabe. Se cunoaște că întemeietorul scrierii glagolitice, Chiril, era un poliglot al vremii sale, cunoscând la perfecție greaca, slava, ebraica, araba și latina.

Cei doi frați proveneau din slavi macedoneni, așadar cunoșteau foarte bine limba slavă, care este numită științific protobulgară. Prin inventarea scrierii și prin traducerea din texte sacre, efectuate începând cu anul 862, ei au contribuit esențial la răspândirea creștinismului în vestul Europei, în Moravia Mare, care cuprindea un teritoriu vast, actualmente, partea estică a Cehiei, vestul Slovaciei și vestul Ungariei.

Cel de-al doilea alfabet slav, numit chirilic, ca omagiu pentru profesorul lor Chiril, a fost elaborat de către ucenicii acestuia, după ce genialul inventator s-a stins din viață, la numai 42 de ani. Și acesta, la rândul său, se bazează pe alfabetul grecesc, însă cel majuscul, deoarece scopul principal a fost dorința de simplificare a scrierii. Alfabetul grecesc majuscul se caracterizează prin faptul că semnele grafice mari sunt identice cu cele mici, cu excepția primei litere.

Domnul profesor Ion Robciuc a mai precizat și faptul că 27 litere chirilice din cele 43 aveau și valori numerice, ca și în ebraică, greacă ori latină. Sunt așa-numitele „slavo-cifre”.

În continuare, a vorbit doamna prof. dr. Anca Irina Ionescu, susținându-și prelegerea, timp de aproape o oră, cu proiecții extrem de interesante pentru auditoriu: din viața celor doi frați omagiați, din cele mai rare monumente ale scrierii glagolitice, din alte aspecte culturale, legate de tema dezbătută.

În prima fază a prelegerii, doamna Ionescu a prezentat un punct de vedere mai degrabă personal, anume că cei doi frați tesalonicieni, pe numele lor de botez Constantin și Mihail, proveneau dintr-o familie nobilă, care ar fi putut avea origini slave, fapt sugerat și prin numele lor, ca și de cel purtat de mama acestora, Maria. Tatăl lor, un bogat demnitar, era pus să administreze un teritoriu din nordul Greciei, cu o populație majoritar slavă. Prin urmare, limba vorbită, numită de unii cercetători protobulgară, ei ar fi cunoscut-o încă din copilărie, mai ales în primii doi ani, perioada când copilul dispune de o abilitate maximă de receptare a unei limbi, lucru demonstrat științific de experți avizați în chestiune.

(Continuare în pagina a 12-a)

SFINȚII GHIRIL ȘI METODIU, ÎNTEMEIETORI AI SCRIERII ȘI CULTURII SLAVE

(Urmare din pagina a 11-a)

Această supoziție este izvorâtă din faptul că alfabetul creat a fost perfect adaptat limbii slave, chiar și în situațiile, când a fost nevoie de a prelua unele semne din alte limbi. Asta înseamnă că



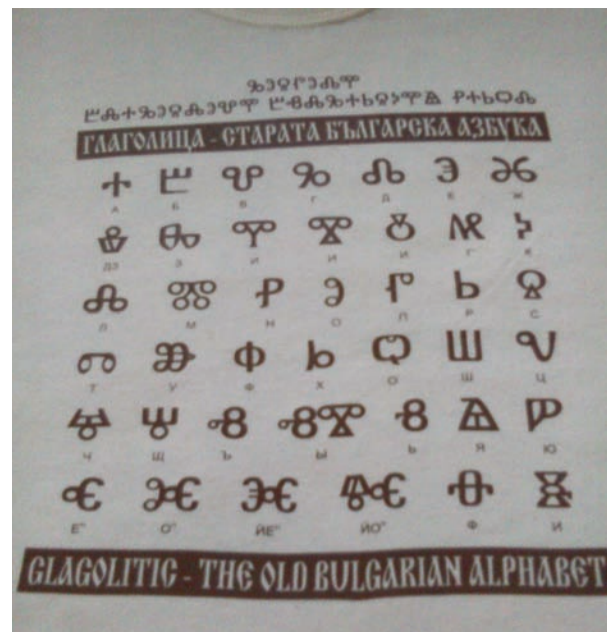
autorul acestui sistem grafic nou beneficia de un perfect simț al limbii. Există și o a doua presupunere, invocată de autoarea prelegerii, anume că alfabetul ar fi fost făcut cu ceva timp în urmă, începând cu anul 855. Practic, în mai puțin de 8 luni, în decursul anului 862, nu s-ar fi putut elabora o asemenea lucrare. Se presupune că a existat deja și o parte din traduceri, pe care cei doi frați le-au dus cu ei, după ce au primit misiunea, din partea împăratului bizantin Mihail al III-lea, de a pleca în Moravia, împreună. De altfel, acea limbă era, la vremea respectivă, perfect inteligibilă pentru toți slavii. Alfabetul și traduceri le erau strict necesare, acolo, căci misionarii nu veneau să-i creștineze pe slavii vestic, ci să-i ajute cultural, cultic și teologic. Principalul lor obiectiv era, în fond, pledoaria ca poporul să asculte liturgia în limba lui proprie.

O a doua noutate, adusă de autoarea prelegerii,

este afirmația că făurirea unui nou cod grafic pentru slavii din vest, cu o grafie total diferită, deci secretă, ar fi fost impusă de condiții istorice, urmare a persecuțiilor venite din partea clerului catolic german, exercitate în teritoriile locuite de slavii creștini de acolo. Din textul scrisorii prințului morav Rostislav, trimise împăratului bizantin, reiese că slavii din subordinea sa fuseseră deja creștinați, prin intermediul diferiților misionari străini (din regatul franc oriental), dar el cerea un învățător iscusit, care să ajute la organizarea bisericii slave autonome. Spera ca astfel să poată menține independența politică și religioasă a statului Moravia Mare. În scrisoare se preciza că el dorea să dispună atât de texte religioase în limba poporului, cât și de clerici proprii, instruiți tot în limba slavă, ca să slujească în limba poporului. De fapt, chiar în asta a și stat misiunea principală a celor doi frați: să aducă texte religioase traduse în limba poporului, să predea limba slavă scrisă ucenicilor, să-i pregătească pentru a deveni ei înșiși clerici, în fine, să obțină dreptul de limbă liturgică și pentru limba slavonă.

Cei doi frați au reușit să le realizeze toate acestea în doar trei ani și patru luni. O asemenea performanță se poate explica nu doar printr-o adâncă dăruire pentru cauza ce le-a fost încredințată de către împărat. Reușita extraordinară se datorează, în primul rând, cunoașterii la perfecție a limbii slave, apoi, culturii înalte dobândite în perioada studiilor. Chiar dacă tatăl lor a murit, când Constantin avea doar 14 ani, unchiul lui s-a preocupat mult de educația și instruirea sa. Acesta l-a trimis la Universitatea Imperială din Constantinopol, unde a studiat teologia, filosofia, astronomia, geometria, retorica, gramatica și muzica. Apoi, Constantin a lucrat trei ani ca profesor de filosofie la Universitatea Imperială și ca bibliotecar la Hagia Sofia.

Se adaugă la extraordinara reușită și bogata lor experiență misionară de dinainte: Constantin,



grație cunoștințelor teologice înalte și a celor de cunoscător al limbii arabe, a mai fost trimis, în misiuni similare, la Califatul arab și la hazarii din Crimeea, pentru îmbunătățirea relațiilor de vecinătate și pentru răspândirea credinței creștine (în speță, ideea trinității, precum și a celei că Dumnezeu este și deasupra împăratului).

În Crimeea, Constantin a fost secondat și de fratele său Mihail, dar misiunea nu s-a soldat cu prea mult succes. Totuși, aici, cei doi au avut și norocul să găsească moaștele Sf. Clement, Papă al Romei (Oferite, mai târziu, drept ofrandă, Romei, acestea au înlesnit dobândirea calității de limbă sacră pentru slavonă). Și Mihail a avut parte de o oarecare experiență favorabilă noii misiuni. El urmas, un timp, cariera politică a tatălui și a fost numit magistrat într-o zonă de graniță, locuită de mulți slavii. Cu acest prilej a cunoscut foarte bine sufletul și obiceiurile slavilor. Când anumite schimbări politice l-au determinat să se retragă la mănăstire, unde a fost tuns monah, primind numele de Metodiu, a beneficiat și de această experiență, foarte folositoare pentru dificila misiune în Moravia.

(Continuare în numărul următor)

Valeria ȘOUCALIUC

Naiul este un instrument muzical bazat pe principiul tuburilor închise, alcătuit din mai multe tuburi cu diferite dimensiuni. Legenda spune că era un păstor neplăcut la chip care păștea o turmă de oi la marginea unui sat. În același sat era o fată foarte frumoasă, iar ciobanul când a văzut-o trecând pe lângă el, la prima vedere s-a îndrăgostit de ea. Bineînțeles, că fetei nu i-a plăcut ciobanul. La marginea satului era o mlaștină cu mult stuf, iar într-o zi când fata trecea pe lângă cioban, acesta a oprit-o, a cuprins-o, a strâns-o în brațe și i-a spus că o iubește; fata s-a smuls din brațele lui și a început să fugă îndreptându-se către mlaștină. Când a ajuns la marginea mlaștinei și a văzut că ciobanul tot venea către ea, fata a intrat în mlaștină și s-a înecat imediat. Ciobanul, simțindu-se vinovat, a avut mari remușcări, a început să plângă și fiindcă în mlaștină era mult stuf, a început să-l rupă în bucăți, a adunat mai multe bucăți de stuf și a început să sufle în el, rezultând un sunet plăcut. Astăzi orice instrumentist naist cunoaște tradiționalul cântec interpretat la nai „Păstorul singuratic“. Naiul a fost construit prima dată în America Latină, iar materialul folosit pentru construcția lui a fost bambus, deoarece este un lemn găurit la mijloc. De-a lungul anilor când au apărut burghiuri, lemnul pentru construcția naiului a fost frasin, paltin și nuc. Ca naiul să aibă rezonanță, lemnul se taie în perioada de iarnă, între 15 ianuarie și 15 martie, după care se pune la uscat într-un loc uscat și închis, de regulă în podul unei case, iar perioada de uscăre este minimum 20 de ani. În ultimii ani, constructorii de naiuri au început să le construiască din sticlă, alamă și cupru, iar în ziua de azi, un nai construit din cupru este mai scump decât unul construit din lemn. Naistul ucrainean Hrin Nicolae din localitatea Remetea Mică, a găsit o nouă pasiune. El construiește naiuri din

O nouă pasiune, construirea instrumentului muzical nai

cupru și alamă, iar modelele de naiuri construite de el sun Nai Alto G1-G4 22 tuburi, Nai Tenor D1-G4 25 tuburi, Nai Bas și Nai Contrabas și le acordează în gamă Sol. Bineînțeles că naiurile pot fi acordate în orice gamă cu ajutorul acordorului Tuner. Pentru construcția naiului se folosesc țevi din cupru de diferite dimensiuni în diametru. În prima etapă, țevile se taie la dimensiuni fixe sta-



bilite, iar odată tuburile tăiate, acestea se șlefuiesc pe partea interioară. Există o matriță construită din tablă zincată, cu curbă reglabilă, deoarece, la cerere, naiul poate avea mai mare sau mai mică

deschidere. Se așază primul tub pe matriță, iar următorul tub se unge cu un lipici special și se lipește de primul tub și tot așa până se ajunge la ultimul și cel mai mic tub. Este lăsat 20 de ore la uscat ca să fie întărită lipitura, iar apoi se pune întăritură pe el. Odată ce naiul este întărit, acesta se șlefuieste cu pâsla. Ultima fază este acordajul. Se încălzește ceara de albine să fie moale ca aluatul, bucăți mici din ceară se introduc în tub, iar cu o baghetă de lemn, ceara se tasează, se suflă în tub, iar acordorul Tuner arată nota perfectă. În ultima fază, se taie bucăți mici în formă de semicerc din bambus, care se lipește pe tuburi acolo unde naiul ține buzele, pentru că fără aceste bucăți puse, naiul, cântând la nai, poate face rană la buze. În luna aprilie 2017, UUR – filiala Timiș a organizat la Muzeul Satului, la casa ucraineană din Timișoara, festivitatea „Creatori de artă și meșteșug“, unde au luat parte meșteșugari din Suceava, Maramureș, Caraș-Severin, Timiș etc., iar Hrin Nicolae a prezentat și el 4 naiuri diferite, un nai donându-l UUR – filiala Timiș. La începutul lunii iunie 2017, în localitatea arădeană Tîrnova a avut loc un festival ucrainean la care naiul și constructorul, pe lângă programul ce l-a avut Trio Hrin, a prezentat două naiuri: unul tenor D1-G4 și unul alto, G1-G4, a cântat la ele două doine specifice naiului, cu acompaniamentul unei viori la care cântă Hrin Nicoleta, iar răsplata cea mai mare au fost aplauzele spectatorilor.

Ana HRIN

Mihai Hafia Traista a fost distins cu Premiul Uniunii Scriitorilor din România

Festivitatea de decernare a Premiilor Uniunii Scriitorilor din România pentru anul 2016 a avut loc la 29 mai 2017, ora 18, în Sala Media a Teatrului Național din București.

În deschiderea adunării festive, președintele UR, domnul Nicolae Manolescu, a anunțat componența juriului care a făcut nominalizările la Premiile Uniunii Scriitorilor pentru anul 2016, astfel: Al. Călinescu, Livius Ciocârlie (președinte), Ioan Holban, Angelo Mitchievici, Eugen Negrici, Alex Ștefănescu și Simona Vasilache. Membrii juriului au convenit asupra unui număr de 41 de nominalizări dintre aparițiile editoriale



notabile ale anului 2016 în poezie, proză, eseu, critică și istorie literară, carte de debut, literatură pentru copii și tineret, traduceri, premiu special, cărți în limbile minorităților naționale. Dintre cele 41 de nominalizări, 13 apariții au fost încununate cu Premiul Uniunii Scriitorilor din România.

Între merituozii laureați din acest an ai prestigiosului premiu, s-a numărat și scriitorul ucrainean Mihai Hafia Traista, al cărui volum de nuvele „Între dragoste și moarte” (finanțat de Uniunea Ucrainenilor din România și apărut la Editura RCR Editorial din București) a întrunit sufragiile exigentului juriu.

Mihai Hafia Traista ocupă un incontestabil loc de frunte între creatorii de literatură ucraineană din România. Literatura lui – poezie, proză, dramaturgie, eseu – se bucură de aprecierea unanimă

a cititorilor (atât români, cât și ucraineni, căci Mihai Hafia Traista este scriitor bilingv), cât și a criticii literare.

Cartea premiată a lui Mihai Hafia Traista este, cum spuneam, volumul de nuvele „Între dragoste și moarte”. În ansamblul său, prin cele șase nuvele care îl compun, volumul este o frescă panoramică cu veleități de saga, cu tot atâtea oglinzi ale Maramureșului, pitoresc și misterios totodată, în care sunt reflectate întâmplări (cel mai adesea tragice, dar și tragicomice, prin zugrăvirea unor caractere, creionate cu mână sigură și într-un limbaj natural și succulent), întâmplări petrecute pe parcursul a zeci de ani într-un mediu rural, în care legenda, tradiția, mitologia, obiceiurile, creația populară îi slujesc de minune lui Mihai Hafia Traista în încercarea pe deplin izbutită de a crea o atmosferă și o galerie de personaje nu numai veridice, dar, în egală măsură, autentice, emoționante și credibile.

Un important element care adaugă valoare și culoare celor șase „componente” ale volumului „Între dragoste și moarte” este „limba” autentic maramureșeană în care au fost scrise, dar o limbă dozată de scriitor cu abilități pricepere, ferindu-se astfel de excese care să-l ducă spre neoașism. Excelent cunoscător al vorbirii din locurile natale, al cântecelor populare ucrainene din Maramureș și, desigur, al vieții oamenilor de acolo și al zbuciumatei istorii prin care aceștia au trecut, Mihai Hafia Traista creează pagini de un autentic evident, frust și de aceea convingător, de înaltă emoție artistică.

Un lucru aparent ciudat este includerea între nuvelele acestui volum (care se întind fiecare pe zeci sau sute de pagini) a bucății „Fericire amară”, a cărei acțiune se desfășoară pe doar 6 pagini. Or, este știut faptul că, în comparație cu alte creații ale genului epic, cum sunt, bunăoară, schița și povestirea, nuvela este o proză amplă, complexă, cu personaje numeroase. Să fi greșit scriitorul

incluzând-o între nuvele? Nicidecum. Și „Fericire amară” este nuvelă, pentru că și ea are amploare și complexitate, care însă nu sunt prezente „fizic”, ci se subînțeleg, ne parvin, aș zice, prin ricoșeu, întrucât personajele, ambianța, atmosfera etc. ne sunt cunoscute din celelalte nuvele, mai cu seamă din „Între dragoste și moarte”, care dă și titlul cărții premiate, și deci, nu mai era nevoie ca scriitorul să repete pe larg ceea ce era deja cunoscut. Tot astfel a procedat și George Călinescu în volumul „Trei nuvele”. Una dintre cele trei, „Iubita lui Bălcescu”, are doar câteva file și asta pentru bunul motiv că atât personajele principale (Nicolae Bălcescu și România, iubita lui), cât și „climatul”, și acțiunea, fiind arhicunos-



cute de toată lumea, nu mai aveau nevoie de prezentări și descrieri pe zeci de pagini. Este un procedeu artistic modern, novator.

Premiul cu care a fost încununată acum cartea „Între dragoste și moarte” este o certificare a valorii operei lui Mihai Hafia Traista, dar constituie totodată și o sporire a „caratelor” literaturii ucrainene din România.

Cu doar două săptămâni înaintea acestui eveniment, Mihai Hafia Traista a fost premiat și la Salonul Național de Literatură și Artă din Râmnicu Vâlcea cu Diploma și Trofeul „Cerurile Oltului”, de această dată nu pentru proză, ci pentru dramaturgie.

Felicitându-l din toată inima pe Mihai Hafia Traista pentru aceste importante distincții, îmi exprim convingerea că o pot face și în numele numeroșilor săi admiratori și al cititorilor „Curierului ucrainean”.

Corneliu IROD

Olarul modelează un boț de lut. Fochistul dă căldură. Apa iute a munților aduce lumină în case. Pietrarul șlefuieste stânca. Lăutarul ne gădilă urechile. Doctorul ne vindecă de toate bolile. Polițistul ne asigură liniștea. Aviatorul ne plimbă prin zărilor înalte, dincolo de nori. Dascălul modelează suflete fragede și gingașe. Și nu-i deloc ușor. Fiecare dintre cei enumerați mai sus au o anume misiune cu un grad mai mare sau mai mic de dificultate. Dascălul, în schimb, îi modelează pe toți. Și, cred, nu-i o exagerare. Picătură, mică, mică, din dascăl se regăsește în fiecare dintre noi. Ce-ar fi lumea fără dascăli? V-ați întrebat? Oare marii învățați au avut dascăli buni că au ajuns și au rămas în conștiința noastră? Sunt convins că da.

Fără să ne dăm seama dascălul ocupă prima pătrățică a sufletului nostru. Dacă nu percepem adevărul, pesemne nu-l vrem! El, dascălul, are viața lui, universul lui. Minte-l răscolește continuu. Caută. Cercetează. Născocesc. Și a găsi soluții pentru cei ce mâine vor zidi o lume nouă, nu-i ușor deloc și puțin s-ar încumeta s-o facă. La orice în viață contează temelia. Ca să reziste în timp temelia trebuie să fie solidă. Un castel de nisip se dă-râmă la primul val. Meșterul Manole, ca să-i reziste lucrarea, a trebuit s-o sacrifice pe Ana. Și-a meritat. Lucrarea sa, un adevărat sanctuar, poate fi admirată și azi, și mâine, și poi-mâine, cât va exista lumea. Asemenea lui, dascălul este meșter de suflete.

DASCĂLUL

Sunt oameni care la muncă transpiră. Sudoarea dascălului o simți pe măsura trecerii timpului. Viața lui se-nvârte în jurul unui... boț de om. Este ca într-un cuib. Când ajung mari, puii își iau zborul. „Nimeni nu știe/Cât de mult ai plecat/Și nici cât de departe” (R. Ciobotari). Pentru că după căldura, candoarea și grija dascălului urmează neantul. Adică, necunoscutul. Un drum anume. Fiecare dintre semeni își urmează calea. Dascălul



n-o știe. Dar încearcă să pregătească tinerele vlăstare să pășească pe ea.

Dacă vecinul de breaslă o face pentru a-și înmulți talanții, dascălul este mânat înainte de gândul de a înfrumuseța și înnobila suflete, de a semăna omenie, de a lega cerurile, de a face omenii mai buni.

Aș compara dascălul, fără a exagera, cu un munte. Muntele este mic în fața lui. Orice om, oricât de știutor ar fi, și-ar dori, măcar o dată în viață, un urcuș la Munte, la dascăl. Pentru a-i cere un sfat. O idee. Și constăți că urcușul greu merită! Și un suflet înnobilit înseamnă mai mult decât zece bănci. Ia aminte! Nu banii contează, ci frumusețea sufletească, frumusețe care îți dă spor spre înalțuri!

Dascălul, când muncește, se străduiește, născocesc, modelează, iar când se odihnește, în grădina muncește!

Cum într-un lanț fiecare za este ceva, cum cobzarul, olarul, doctorul, pietrarul etc. nu-și pot atinge ținta fără ceva anume, tot așa și dascălul nu-și poate îmbujora obraji și înveseli cămărilor sufletului fără culoarea și formele calde și inocente ale celor mici. În tot ce face pune suflet, pasiune și dragoste. Și o face bine!

prof. Ion AFLOREI,

grafica Vasile HUTOPILĂ

Mai târziu, m-am îndreptat spre literatură cu toată ființa mea. Dar și aici eram îngrădită. Citeam doar ceea ce-mi pica în mâini, unele lucruri erau valoroase, renumite, folositoare, iar altele neînsemnate, stupide și mărunte, cunoștințele mele devenind un amalgam de culori. Din literaturile străine, cea mai mare influență au avut-o asupra mea scriitorii ruși Turgheniev și Dostoievski. Din cele germanice, elvețianul Gottfried Keller, în copilărie, naratoarea E. Marlitt, căreia îi scriam cu înflăcărare scrisori, fascinată fiind de stilul ei minunat, iar pe Heine îl citeam constant. Mai târziu, am fost captivată de cea daneză și de întreaga literatură nordică, dintre care Jens P. Jacobsen a devenit adevăratul meu profesor. Pe clasici îi citeam după posibilitate, respectuos și vesel, imediat cum îmi picau în mâini, iar în Shakespeare mă cufundam cu cea mai mare încântare. Având printre frați și un filosof, îi citeam și pe dramaturgii antici. Literatura franceză o cunoșteam doar vag, iar reprezentantul realismului, E. Zola, pe care-l citeam cu o oarecare obligație, avea o influență apăsătoare asupra sufletului meu care mă durea uneori de la scrierile sale.

Între timp, nu am mai lăsat stiloul din mână.

Natura frumoasă, puternică, sălbatică și romantică a patriei mele a devenit într-o oarecare măsură lumea mea care-mi dezmiarda și-mi hrănea sufletul flămând.

Am fost prea lăsată de capul meu. Fără niciun imbold din exterior, fără un cerc de prieteni cores-punzător, fără nicio influență, oricât de mărunță, din partea lumii artistice, care i-ar fi putut da hrană și sens sufletului meu tânăr, mă hrăneam doar cu propriile-mi visuri; singurul căruia mă mai confesam era sufletul meu, transformat în propriul teren de

studiu și atenție. Scriind, mă îndepărtam de toate cărțile. Ciudat! Și cât de captivată eram de operele altor autori; și tocmai atunci când prin minte-mi

tul meu pentru viața bucovineană. Trebuie să fie republicată în limba malorusă în Rusia și, tot aici, tradusă și tipărită în limbile rusă și bulgară. Judecata muncii mele o las la latitudinea mult stimatului public bulgar.

Cel de-al doilea an trece, iar eu, exceptând două-trei schițe, nu am scris nimic. Sunt de vină pentru asta circumstanțele neplăcute în

OLHA KOBYLEANSKA

roiau scrierile mele, nu purtam în mine niciun fel de urmă a spiritului acestora. Doar subtilul și fermecătorul danez Jacobsen, alături de Turgheniev, erau zeii la care mă gândeam: ce-ar spune ei dacă ar citi munca mea? Ce-ar critica și ce ar considera adevărat și capabil? La asta mă gândeam în taină și mă rușinam de gândurile mele. Ei erau pretențioși, dar cine ar fi trebuit să-mi arate calea și secretele când eram cu totul singură? Această singurătate mi-a lipit buzele și pentru mai târziu, când mi-aș fi putut împărtăși gândurile cu oameni de aceeași seamă, dar buzele nu mai știau să rostească ceva.

Și, astfel, am scris zeci de schițe din care, menționez, cea mai bună e „Pid holym nebom“, caracterizată de nuanțe în alb-negru și cu înclinație către misticism. Nu știu cum a întâmpinat-o publicul, de mine depinde doar în mică măsură judecata publicului larg, însă cunoscuților mei le-a fost pe plac. Este deja publicată în limba germană, într-o ediție cu ilustrații. Cea de-a doua scriere, care mulțumește sufletul artistic, e o scurtă schiță alegorică despre loialitatea iubirii femeii, „Cerez more“. Apoi, opera „Poeții“, care caracterizează statutul poezilor maloruși, este părtinitoare. Scrisă inițial în limba germană, sub forma unui dialog, dr. Ivan Franko a tradus-o în limba noastră maternă și i-a dat forma schiței. Dintre nuvele, cea mai reușită o consider „Nekulturna“, unde prinde viață stereotipul omului malorus care trăiește-n munți, adică huțulul.

Printre povestirile mai lungi se numără „Zemlea“, cea în care am pus tot respectul și sufle-

care trăiesc.

Unele nuvele au fost traduse deja și în limba cehă: „Bytva“, „Nekulturna“, „Pryroda“ etc., iar altele în bulgară și rusă.

Recent, atenția mi-a fost captată, în mod special, de nuvelele scriitorului bulgar Petko Todorov, și anume, de temele pe care acesta le alege pentru povestirile și dramele sale: cele ale poveștilor și legendelor populare, pe care știe să le scoată în evidență într-un mod inedit. Acest tânăr artist a avut un efect atât de puternic asupra mea, prin noile, valoroasele și atât de originale sale viziuni despre literatură și tehnică, încât îmi vine să părăsesc vechea cale a modernismului pe care o urmez acum și să o iau pe drumul lui, un drum tipic și singuratic ce ascunde adevărata poezie și esență populară, precum și caracterul popular autentic, neschimbat de evoluția culturală și redat doar prin prisma talentului proaspăt.

Și încă ceva. Dacă cititorul scrierilor mele va fi impresionat de acordurile triste ale poeziei mele, să-și amintească că-n ea se reflectă doar eterna tristețe a poporului asuprit, ajunsă deja în sânge, care din cauza durerii nu mai știe să se emancipeze. Poate asta-i problema, dar ea îi este caracteristică atât poporul meu, cât și mie. Malorușii și artiștii lor, până atunci, cântă cu tristețe.

Traducere de **Beatrisa POPOVICI**
Specializarea Limba și literatura ucraineană,
UBB, Cluj-Napoca, anul III

Volodymyr Danylenko

ULTIMUL DIACON PEREGRIN AL LITERATURII UCRAINESE

(Urmare din numărul 335/336)

Urmând stilul de viață al artistului liber, practic, el nu a lucrat niciunde, nu era deprins să se împovăreze cu obligațiile unei slujbe zilnice. Dar spre sfârșitul anilor optzeci s-a angajat critic literar la Muzeul de Arte Frumoase din Knytiv de lângă Jytomyr pe care l-a construit Buchanciuk, un înfocat admirator al artelor plastice sovietice. Beciurile și sălile muzeului erau arhipline cu busturile Ilicilor, Zoelor Kosmodemianskaia și Pavlicilor Morozov. Plimbându-se printre tablourile „Dimineața oțelului“ și „Dimineața mulgătoare“, Iurko Hudz spera să transforme acest panoptic într-un muzeu al artei totalitare. Directorul muzeului, Buchanciuk, era un vechi patriot sovietic. Neținând cont de vârsta înaintată, îi plăceau foarte mult femeile, deși mulți ani a trăit ca un muribund. Când pe la colțurile buzelor îi apărea sânge închegat și începea să i se ascutească conturul craniului, acesta dădea afară pe câte un angajat al muzeului. Acest lucru îi dădea atâta putere de viață, încât se întrema și continua să conducă muzeul. Pe Hudz, Buchanciuk îl respecta, dar când nu a mai avut pe cine da afară, iar Iurko Hudz rămăsese singurul angajat, acesta a fost nevoit să-l concedieze și pe el. Astfel și-a mai prelungit viața cu un an, pe urmă, nemaivând pe cine da afară, Buchanciuk a murit.

Când, în timpul Sovdepiei (Consiliului Deputaților), am citit pentru prima oară poeziile lui Hudz în jurnalul polonez „Zustriczi“, m-a impresionat patosul lor subtil antisovietic. Dar cel mai mult m-a impresionat prima întâlnire cu poetul hoinar. El a apărut printre literații jytomyreni într-un pulovăr care atârna pe el, în blugi, cu mocasini în picioare și cu o geantă de voiaj. Se vedea de la o poștă că nu este de prin părțile locului, astfel că atunci când a apărut, a fost observat de toată lumea.

La începutul anilor nouăzeci, Iurko Hudz vehicula ideea unui ambițios proiect editorial, „Recucerirea ucraineană“, inspirat din experiența poporului spa-

niol, care, după ce a purtat timp de șapte secole jugul arab, a început recucerirea propriului teritoriu. „Recucerirea ucraineană“ prevedea aceeași recucerire a spațiului ucrainean de sub jugul cultural rus. Dar cum se întâmplă întotdeauna în situații asemănătoare, totul s-a terminat cu un mare eșec. Editorul, căruia oamenii cu simț patriotic i-au dat o sumă destul de măricică de bani pentru editarea seriei, a furat banii și i-a cheltuit cu nerușinare pentru nevoile sale banale. În apele literare ucrainene de mică adâncime, Iurko Hudz a fost cel mai elegant pește, care trecea neobservat, deoarece, spre deosebire de conducerea infectată de narcisismul cronic, întotdeauna stătea la fund, rămânând elegant în gusturi, scriere și în viața cotidiană.

În timpul nesfârșitelor sale călătorii, în geanta lui de voiaj obligatoriu se afla o carte a câte unui autor rar, sau vreo revistă exotice, editată la Paris, pentru un cerc restrâns de avangardiști. El nu acorda o mare importanță traiului de zi cu zi. Dar unde se oprea, în camera unui cămin, sau într-un apartament în care locuia pe gratis, peste tot apăreau ediții originale ale diferitelor publicații, albume foto, sau broșuri ale pictorilor mai puțin cunoscuți. Nu îi plăceau literatura de masă și nici postmodernismul, considerându-l o estetică sterilă a națiunilor îmbătrânite. Ignorând interiorul sărac al locuințelor sale temporare, putea să ofere cu o măreție regală musafirului său un pahar cu apă de la robinet.

Iurko Hudz a murit la patruzeci și cinci de ani, la vârsta filosofilor și prozatorilor maturi. L-au găsit cu capul spart într-o curte închisă din Jytomyr. Versiunea oficială a morții – s-a lovit de asfalt în timpul căderii. Dar în privat unul dintre medici a spus că în acest fel craniul poate fi spart doar cu o lovitură cu un obiect de fier sau în urma unei căzături în cap cel puțin de la etajul trei. Mai exista o bănuială – că a fost omorât de unul dintre veteranii aventurii din Afganistan. Presa din Jytomyr a publicat fragmente din romanul său pacifist Isykha, asta ar fi putut

deranja pe cineva. Dar cine avea nevoie de un proces cu soldații distruși moral ai epocii lui Brejnev? La urma urmei, moartea lui a devenit un punct misterios pus la capătul unei vieți la fel de misterioase. În lipsa unor filosofi originali și a fermentării ideilor filosofice, care ar fi putut sta la baza noii arte, viața lui Iurko Hudz a fost o avangardă și o experiență filosofică la fel ca tot ce a făcut și a scris. Odată, la Jytomyr, a reușit performanța de a organiza dărâmarea de pe pedestal a unui tanc „T-34“, considerând că pe pedestale nu trebuie să stea simbolurile morții, ci, create din bronz și piatră scumpă, simbolurile dragostei.

El nu intra în conflict cu nimeni, deoarece nu dădea atenție emoțiilor trăite zi de zi și colabora cu toate clanurile literare, care din principiu se ignorau între ele. Când Iurko Hudz nu a mai fost, în lumea literară s-a format un mare gol.

Tineretul intelectual din Jytomyr a început să aibă un cult pentru Iurko Hudz, după moartea acestuia. Comemorând ziua morții lui, boemii locali se adună în cafenelele din oraș și citesc poeziile sale și povestesc întâmplări din viața poetului peregrin. În timpul unei astfel de întâlniri, cineva a spus că cheia creației sale este portretul lui Vava din novela *Navproty snihu* care întruchiează esența copilăriei autorului. Această imagine a băiatului sensibil și tăcut, vrăjit de apropierea ninsorii, ulterior a fost dezvoltată în romanul *Ne-My*, considerat a fi cea mai bună creație a autorului. În puținele creații prozaice pe care le-a lăsat în urma sa, el a rămas un poet care înșiră haotic fragmente din diferite discuții, la fel și chipuri văzute, de parcă ar fi simțit suflarea morții și se grăbea să spună, cu vocea osândită la singurătate, aceste fragmente smulse din viață. În sfârșita mărturisire poetică a prozei sale se împletesc vocile oamenilor, care povestesc despre durerile sau bucuriile trăite de parcă i-ar șopti că răspunsurile la întrebările existenței umane sunt ascunse în fraza călătorului sau în ochii nebulului satului.

În ziua înmormântării lui Iurko Hudz cădeau fulgi mari de zăpadă, ca și cum sufletului său înghețat, luându-și rămas-bun de la această lume, i s-ar fi făcut deja dor de ea.

Traducere din limba ucraineană
de Mihai Hafia TRAISTA



A mai căzut o stea

Penultima publicație a dascălului de vocație, Aflorei, în „Crai nou“ purta titlul „A căzut o stea“. Îmi este nespuse de greu să pronunț cuvântul „fostul“. Din nou, vestea plecării din această lume a profesorului Aflorei ne-a surprins, ne-a și speriat, ne-a îndoliat. Din această tragedie am învățat că fiecare dintre noi trebuie să trăim în fiecare zi ca și cum ar fi ultima, să fim pregătiți în orice moment de „plecare“, pentru că nimeni nu știe momentul când firul vieții se sfârșește. Am fost printre primii care am aflat trista veste. Împreună cu înv. Hudema Daniela am căutat o mașină puternică care să ne ducă la Izvoarele Sucevei pentru că drumul este greu accesibil, plin de gropi, denivelări. Despre drumuri, despre calitatea lor, în nenumărate rânduri a scris atât prof. Aflorei, cât și dl Decebal Seul. Hudema Daniela era repartizată la Izvoarele Sucevei, unde director de școală era prof.

Aflorei. Pentru ea, tânără absolventă, dl Aflorei era nu numai un îndrumător deosebit, ci ca un părinte. Așa încât nu o dată ea a fost invitată la familia Aflorei, unde s-a simțit ca într-o familie. Dacă cu câțiva ani în urmă am plecat la Izvoare la festivalul fructelor de pădure cu veselie, cu bucurie, de data asta tristețea ne-a copleșit. Originar din Poiana Teiului (coada lacului Bicaz), a fost repartizat la Izvoarele Sucevei, un loc rupt de forfota și agitația obișnuită. Cu toate că nu a studiat limba ucraineană el a învățat graiul huțul și, adeseori, în scrierile sale folosea expresii huțule. Din cei 4 copii ai familiei Aflorei el e mezinul. Ca profesor, ca director de școală, dar și în munca pe plan social și cultural el a strălucit fără să fie nevoie de reflectoare. Viața lui a fost tumultuoasă, desfășurată adesea între greutăți, dar pe care a izbutit să o stăpânească în mod exemplar, transformând sufe-

rința în energie. A zâmbit vieții chiar și atunci când ea îi întorcea spatele. Și asta din pasiune, din dăruire pe plan didactic, dar și din învățătură primită de la părinții lui care l-au învățat că bucuria vine din lucrul făcut temeinic, cu onestitate față de tine și față de ceilalți. Prin scrierile sale el a șters și toate apăsările sufletești, toate gândurile și grijile inutile care îi împovărau cugetul, simțindu-și inima ușoară și liberă ca o zi de primăvară însorită, păstrând mereu buna-cuviință și modestia. A știut să despartă binele de rău cum se cuvine, a ales înțelesurile folositoare ale lucrurilor care i se întâmplau în viață, s-a bucurat de prietenii pe care le avea și a prețuit ceea ce a fost bun în fiecare, întâmpinând fiecare zi cu bucurie, cu nădejde și cu dragoste creștinească. De la soția lui am aflat despre planuri când va ieși la pensie: atunci va avea mai mult timp pentru scris, pentru lucrurile pe care le va face pentru ca cei din jur să fie bucu-roși pentru că lumea a uitat să râdă, să se bucure. El a avut energie, putere, o grămadă de idei și avea de gând să facă lucruri importante în continuare. Era admirat și iubit atât de

elevi, cât și de cei în mijlocul cărora a trăit. Iar acum, când sufletul lui s-a urcat la cer, lumea a venit cu mic, cu mare să-și ia rămas-bun de la cel ce s-a integrat perfect în comunitatea huțulă, i-a ajutat pe toți cei care i-au cerut ajutorul, cel ce a trăit can-tr-o familie. Am putut admira un obicei inedit: cei ce veneau la priveghi aveau în mână o lumânare învelită într-un ștergar și după ce o aprindeau o ofereau peste sicriu unui membru al familiei. Apoi, în genunchi, cu mâinile împreunate se rugau pentru mântuirea sufletului. La plecare, făceau același ritual: rugăciuni, mătării pentru sufletul celui care mai ieri era printre ei cu iubire de Dumnezeu și de oameni. În semn de respect și prețuire, la despărțirea de această lume, a fost prezent dl inspector Ilie Sauciu împreună cu soția, aducând o coroană și din partea dlui președinte al UUR, Nicolae Miroslav Petrețchi, a dlui Ștefan Buciuta, fost președinte al UUR, a dlui Ion Robciuc, redactor-șef al ziarului „Curierul ucrainean“.

Artemizia GHEORGHI

Ultimul clopoțel!

L-am revăzut, ca de obicei, azi dimineață, în curtea Școlii Gimnaziale Izvoarele Sucevei, unitate de învățământ unde a predat geografia din anul 1978 și până la ultimul clopoțel de astăzi (29 mai 2017), „școlerilor săi“ în limbajul folosit prin articole și cărți. Ca de obicei, după salutarile obișnuite, ca buni prieteni de mulți ani, ne-am mai spus păsurile. Mi se părea abătut, palid la față... El s-a grăbit la oră, eu am revenit la casa

mea din apropiere. Pentru ca peste puțin timp, la școală, să aflu că profesorul Ion Aflorei, în drum spre casă, a căzut pe drum ca secerat, în dreptul capeliței cu hramul Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava, pe rit vechi, al cărei unul dintre ctitori a fost! Vestea s-a răspândit cu iuțeală printre elevi, cadre didactice și săteni care au fost în acele momente, în trecere, la locul tragicei întâmplări. Cel chemat atât de fulgerător la Domnul peste un an ar fi ieșit la pensie. Dar nu s-a mai bucurat de ea... Îmi închei acest „in memoriam“ cu gândul că un alt volum al unicului meu bun prieten condeier local, în călătoria sa începută printre galaxii, va fi tipărit ca un semn de bună-ramas, la locul convenit (în bibliografia sa de scrii-

tor a 10 volume, colaborator statornic cu articole la diverse ziare, printre care prioritară fiind revista „Curierul ucrainean“) pentru posteritate!

Decebal Alexandru SEUL

Adio, prietene drag!

Poate, de acolo din cer, sufletul tău bun bănuiește regretele mele pentru plecarea ta, neașteptată, la numai 69 de ani, în lumea umbrelor! Este vorba de Mehnu Petru, profesor de limba ucraineană, fost primar, apoi viceprimar al comunei Izvoarele Sucevei. Exemplul său de „Om pentru oamenii comunității!“, primarul satului său natal Brodina de Sus (aparținător localității amintite) cum mai era denumit de consătenii săi, nu va fi uitat de aceștia! Firește, n-a pus fizic umărul, dar... a răsturnat munții cu spiritul său de bun gospodar. Cu calmul ce l-a caracterizat a stat de vorbă cu oamenii, atent la păsurile lor, nu numai la birou, ci și pe drum, chiar și acasă, dându-le un sfat bun, oriunde îi întâlnea. Brodinenii își vor aminti totdeauna cât de aproape era de grijile lor existențiale și cum se zbătea pentru ei, încă din perioada îndelungată când locul lui de activitate

era la catedră. Voi reaminti și din realizările regretatului bunului meu prieten, vreme de patruzeci de ani, Petru Mehnu, pe timpul când a fost alesul obștii, lucruri nesperate de izvoreni, fiindcă în anii anteriori nu s-a întreprins nimic pentru ca barem centrul civic să rimeze cu secolul pe care-l trăim: asfaltarea drumului principal pe distanța dintre primărie și până la intersecția acestuia cu cel de peste munți spre Brodina de Sus, aspectul exterior și interior al clădirilor primăriei și școlilor din Izvoarele Sucevei refăcut după standardele moderne prin inițiativele sale. Dar anii au trecut... Avem alt primar. Iar Petrică după ani buni de navetă, pentru a-și onora cu brio funcțiile avute la primăria comunei, s-a retras în satul natal pentru a se bucura de tihna din sânul familiei sale dragi. Fericirea însă a cedat locul rămasului-bun de la viață, pornit prea grăbit, pe drumul fără întoarcere!

Decebal Alexandru SEUL

Petro Sahaidacinyi și Iațko Borodavka

Se-adună la Hotin
Toți, pe câmpul de bătaie
Moldoveni, zaporoji
Ceva trupe de poleac...
— Țara trebuie-apărată!
Le spuse bătrânul hatman
Polonez, ce vreți să fie?
— Care țară? Zise Petro
Eu cu Iațko Borodavka
Am adus... cam patruzeci!
Mii de oameni, în oștire.
Plus vreo alte cam... cinci mii
Brațe tari, de moldoveni!
Fie clar, de data asta
Noi lupta-vom împreună
Dar să știi, bătrâne hatman
Vrem și noi drepturi depline
De vreo cinci decenii-ncoace
Uniunea asta a voastră
Ne-a făcut ca să vărsăm
Prea mult sânge de cazaci
Te-ajutăm! Ne-ajută și tu!
Drepturi să avem și noi
Altfel... praful se alege
De a voastră mândră șleahță
Și rămaseră-n istorii
Petro, bravul nostru hatman
Sahaidacinyi se numea
Și cu Iațko Borodavka
Brav oștean, cazac de frunte
Luptător zaporojean!

Ionuț MUTU

„Noi toți, poporul ucrainean și întreaga Ucraină, intrăm într-o altă epocă istorică – președintele Petro Poroșenko

Dragă și cea mai frumoasă Ucraină! La mulți ani, dragi ucraineni de pretutindeni!

Frați ucraineni, iată că soarta la care au visat și pentru care s-au luptat generații întregi de strămoși ai noștri ne-a zâmbit și nouă!

Ne-am adunat astăzi pentru a interpreta împreună adevărata „Odă a bucuriei“ cu prilejul obținerii dreptului legal și real al ucrainenilor de a călători fără vize în Uniunea Europeană.

În jurul nostru e o vară minunată, dar noi avem ciudata senzație că ne aflăm în ajun de An Nou. Au rămas mai puțin de patru ore până în clipa în care ceasornicul va bate ora douăsprezece când regimul fără vize de călătorie în UE atât de visat de ucraineni, își va lua startul. Și eu vreau să spun că, într-adevăr, acest lucru înseamnă mai mult decât un început de An Nou. Pentru că noi toți împreună, poporul ucrainean și Ucraina întreagă, intrăm într-o altă epocă istorică. Și acest eveniment marchează o ruptură definitivă a statului nostru de Imperiul rus și a lumii democratice ucrainene de „lumea rusă“ autoritară.

Vreau să mă adresez acelor ruși care, în condițiile unei crunte dictaturi imperiale, dau dovadă de bărbăție pentru a condamna agresiunea rusă împotriva Ucrainei, pentru a-și cere drepturi și libertăți democratice.

Prieteni, noi nu am comandat ziua, dar despărțirea noastră definitivă și ireversibilă de Moscova se va petrece în ajunul datei de 12 iunie, cea mai importantă sărbătoare a Rusiei – ziua proclamării suveranității. Și acest lucru este într-un fel sim-

bolic. Suntem, în sfârșit, independenți unul de altul – politic, economic, energetic și în domeniul gazelor și chiar spiritual –, suntem în sfârșit liberi de „cârligele“ lor. Singurul lucru, dragi prieteni, care ne întristează este prețul prea mare, nota de plată însângerată pe care Kremlinul ne-a prezentat-o nouă, ucrainenilor, pentru dreptul nostru firesc de a ne construi singuri viața noastră.

Dragii mei concetățeni,

Ne-am adunat în Piața Europeană, în centrul Capitalei noastre străvechi. Inspirând parfumul florilor și al vegetației care inundă, practic, Kievul, fiecare dintre noi simte gustul libertății, al unei libertăți cum nu am cunoscut alta mai mare. Eu înțeleg și știu cu tărie despre ce vorbesc, pentru că aparțin generației care, pentru a călători în străinătate, trebuia să obțină viză de călătorie. Da, poate unii au uitat, iar alții aud acest lucru pentru prima dată: înainte de a depune actele de călătorie într-o țară străină, trebuia să obții și o permisiune specială din partea Uniunii Sovietice. Vă amintiți de clădirea OVIR de pe Bulevardul Șevcenko? Acolo se obțineau aceste permisiuni.

Trebuie să prețuim în mod deosebit libertatea noastră. De aceea, vreau să mă adresez în special tinerilor – prețuiți libertatea voastră. Cu atât mai mult cu cât ea este apărută, chiar acum, cu arma în mână de cei mai buni dintre noi, ucrainenii.

După cum am fost informat de Serviciul de Stat pentru Migrație, peste 4 mil. de cetățeni au obținut, până acum, pașapoarte biometrice.

Aceasta contrazice afirmația potrivit căreia ucrainenii nu ar avea nevoie de ele. Pentru a beneficia de regimul fără vize îți trebuie acest pașaport, iar rândul celor ce doresc să-l obțină nu se micșorează. Vreau să-i asigur pe toți că nu trebuie să-și facă griji, documentele se vor emite și după 11 iunie. Regimul fără vize are un început, dar nu are sfârșit. Suntem cu toții convinși de acest lucru deoarece cred că Europa unită și puternică care este solidară cu noi, ucrainenii, are un mare viitor.

Așadar, regimul fără vize are nu doar o importanță simbolică, ci și una practică pentru un număr mare de compatrioți. Acum ne străduim ca el să devină accesibil unui număr cât mai mare de ucraineni. Deschidem comunicații feroviare relativ ieftine, ieftinim transportul aerian prin atragerea curselor low cost și reducând prețurile la biletele companiilor aeriene. Pot chiar să dezvălui încă o știre plăcută. În discuțiile mele cu conducerea UE și cu liderii țărilor membre am ridicat problema anulării plății pentru roming pe teritoriul UE, pentru ucraineni. Creștem capacitatea punctelor de trecere a frontierei.

Odată cu intrarea în vigoare a regimului fără vize s-a întâmplat încă un eveniment deosebit – finalizarea ratificării Acordului de Asociere a Ucrainei cu UE, începute cu trei ani și jumătate în urmă în acest loc. Regele Olandei, Willem-Alexander, a semnat, zilele acestea, legea prin care țara sa a dat undă verde Asocierii. Înălțimea Sa a pus punct istoriei care s-a cam lungit și în cadrul căreia atât eu, cât și diplomații noștri și întreaga noastră echipă am avut mult de lucru.

Acum ne așteaptă o muncă migăloasă și lungă pentru îndeplinirea acestui Acord. Dar aici e vorba de mâine, poimâine, însă astăzi sărbătorim. Pentru noi este o victorie! Noi o merităm!

Slavă Europei!
Slavă Ucrainei!

„Ucrainenii sunt participanți cu drepturi depline la victoria asupra nazismului și nu vor permite ca aceste evenimente istorice să fie folosite pentru satisfacerea nevoilor revanșarde ale Moscovei“ – președintele Petro Poroșenko

Contribuția poporului ucrainean la obținerea victoriei împotriva nazismului este imensă. Pe teritoriul țării noastre s-au dus lupte, milioane de concetățeni de-ai noștri au luptat cu dușmanul cot la cot cu alte popoare, prin urmare poporul ucrainean este participantul de drept la victorie, a subliniat președintele Petro Poroșenko.

Felicitându-i pe cei prezenți în piața din fața Complexului memorial „Muzeul Național de Istorie a Ucrainei în cel de-al Doilea Război Mondial“ cu prilejul Zilei Victoriei împotriva Nazismului în cel de-al Doilea Război Mondial, șeful statului a menționat că poporul ucrainean nu uită anii de război și transmite cu grijă aceste triste amintiri din generație în generație.

„Desigur, războiul a avut un caracter planetar. Desigur, popoarele fostei Uniuni Sovietice au luptat împreună. Cu toate acestea, războiul a avut și o dimensiune ucraineană specială care pentru noi ucrainenii este, fără îndoială, cea mai importantă“, a subliniat Petro Poroșenko. El a spus

că această sărbătoare este și va fi, dar noi, ucrainenii, nu o vom mai marca după scenariul moscovit. „El nu poate fi descris altfel decât în două culori – negru și alb, alte culori parcă nici nu există în paleta de culori sovietică și rusă“, a remarcat președintele.

Șeful statului a menționat că Ucraina respinge categoric încercările Moscovei de a folosi victoria împotriva nazismului pentru satisfacerea nevoilor sale revanșarde, imperiale și expansioniste.

„Al Doilea Război Mondial s-a încheiat cu 72 de ani în urmă, dar Kremlinul tot mai încearcă să-i comande Ucrainei precum celor patru fronturi ucrainene în anii '40 ai secolului trecut. Astăzi, la Moscova, în timpul acțiunii „Regimentul nemuritor“ s-a promis că vor fi purtate portretele luptătorilor ruși, trimiși în Donbas să-i omoare pe ucrainenii, care au venit la noi cu sabia și de sabie au murit. Iată, deci, adevăratul simbol al așa-zisei prietenii, al unei prietenii în ghilimele mari și perfide“, a spus el.

Petro Poroșenko a numit acțiunea „Regimentul nemuritor“ drept un model de speculare politică subtilă a sentimentelor oamenilor. „Moscova a inventat-o nu pentru a cinste memoria apărătorilor patriei, ci pentru ca expansiunea rusă în țările vecine să fie ajutată nu numai de cei vii“, a constatat cu tristețe președintele.

El a menționat că ucrainenii își aduc aminte de toți aceia care și-au dat viața pentru Patrie. „Ne plecăm capetele în fața veteranilor care, slavă Domnului, mai sunt printre noi. Și în fața copiilor care au trăit războiul. Și în fața tuturor aceluia care au trăit vremurile cumplite ale războiului împotriva nazismului și cărora acum la apusul vieții soarta le-a hărăzit să mai treacă printr-un război, printr-o agresiune, printr-o ocupație“, a spus șeful statului.

Președintele a subliniat că, astăzi, în apărarea pământului natal, familiei și căminului s-au ridicat urmașii celor ce au luptat cu dușmanul acum 70 de ani.

Șeful statului a subliniat că, în prezent, a fost refăcută armata ucraineană, că societatea ucraineană a devenit mai puternică, conștientă de istoria, tradițiile, soarta comună, de trecutul glorios și de aspirațiile sale spre un viitor mai bun și de apărare a opțiunii europene și că ei vor învinge.

„Noi vom învinge în mod sigur. Este aceasta pentru noi o datorie sfântă față de cei ce și-au pierdut viața în cel de-al Doilea Război Mondial și de eroii care, în zilele noastre, și-au dat viața pentru Ucraina liberă. Este o datorie față de copiii noștri. Este o datorie față de generațiile viitoare“, a subliniat președintele.

Pagină realizată de Ion ROBCIUC

UCRAINA - mai aproape